FLORA LITHVANICA
INCHOATA,
SEU
ENUMERATIO PLANTARUM,
QUAS

Circa Grodnam collegit & determinavit

JOANNES EMMANUEL GILIBERT

FACUL: MONSPEL: MED: DOCTOR

COLL: REG: MED: LUGDUN: PROFESSOR AGGREGATUS. REGIS POLONIÆ CONSILIARIUS, NEC NON MEDICUS ORDINARIUS. M. D. LITHV: PHYSICUS & IN ALMA UNIVERSITATE VILNENSI, HISTORIÆ NATURALIS, BOTANICÆ & MATERIÆ MEDICÆ PUBLICUS ORDINARIUS PROFESSOR.

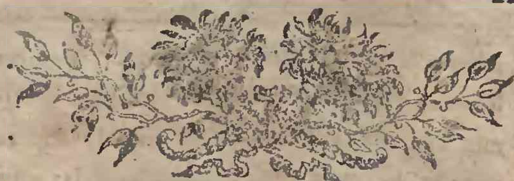
COLLECTIO QUINTA.
POLYPETALÆ PAUCI- ET MULTI - STAMINEÆ.

VILNÆ

Typis S. R. M. penes Academiam

1782.

COLLECTIO V.

FASCICULUS PRIMUS.

PLANTÆ

FLORIBUS POLYPETALIS PAUCI-STAMINEÆ.

TOT STAMINA QUOT SUNT PETALA, SEU ISOSTEMONES.

FLORE DIFFORMI.

ANTHÆRIS COALITIS.

Nectario cucullato

1. Impatiens cuculata.

Caulis bipedalis ramosus, succulentus, sub ramis intumescens. Folia longè petiolata, ovata, dentata. Pedunculi axillares longi quadriflori, penduli, flavi, sat magni, irregulares. Calyx bifolius minimus. Petala quinque

inæqualia. Nectarium cuculatum. Stamina quinque brevibus filamentis, antheris maximis coalescentibus. Fructûs capsula supera angusta, longa, nodosa, quinque-valvis; quæ matura, ad minimum tactum semina cum impetu proiicit, elasticè resilientibus valvis.

Impatiens noli me tangere L: communis propè *Grodnam*. In sylvis umbrosis *Lososnæ* & alibi Florens fine Junij, perennis.

Herba acris & nauseosa. Certè venenosa; pauca dosi deglutita, mihi anxietates, dolores ventriculi cum ardore, & conatum vomendi excitavit.

NECTARIO CORNUTO.

ACAULES

Foliis cordatis.

2. Viola odorata.

Radix ramosa, lignosa, geniculata. Folia radicalia longè petiolata, cordata rotundè crenata. Ex radice flagella erepunt, novasque plantas producunt. Scapi debiles uniflori, Bracteæ duæ lineares, hirsutæ, Flos cernuus, odore suavi violaceus, capsula subrotunda.

Viola Martia L: non frequens prope Grodnam, paſſim obſervavi in sylvis prope Niemen. Florens Martio: perennis.

Foliis reniformibus.

3. Viola inodora.

Folia radicalia, glabra, reniformia, serata, ſcapus tener; flos minimus aquoſe cæruleus. Petala lateralia, ſubvilloſa lineis duabus purpureis picta. Petalum inferius ſeptem lineis ramoſis. Calcar floris breve & craſſum.

Viola paluſtris Lin: communis propè Grodnam in locis uliginoſis *Łoſoſnæ* & alibi. Florens initio Maji: perennis.

CAULESCENTES.

Caule procumbente.

4, Viola procumbens.

Caules longi, procumbentes, ramoſi. Folia petiolata, cordata, iuniora villoſa. Pedunculi uniflori. Flores inodori. Petala duo suprema violacea pura, inferiora tria macula pallente inſignia, intermedio barbato.

Viola canina. L: communis in ſylvis prope *Grodnam.* Florens fine Maji: perennis.

Caule erecto.

5. Viola erecta.

Caulis tener erectus, ramoſus, pedalis. Folia petiolata; ima ſubrotunda, vel ovata rotundè serrata, superiora cordato-oblonga. Stypulæ maximæ ſemipinnatæ. Pedunculi longi axillares. Suprema petala cærulea; media pallida, barbata; imum imberbe, ungue lato flavo, lineis saturatè cæruleis picto: nectarium ſeu calcar breve emarginatum. Cæterum inodorus flos.

Viola montana. L. Non rara in pratis sylvarum circa *Grodnam Łoſoſnæ* & alibi. Florens Majo: perennis.

Floribus petaloidis & apetalis.

6. Viola apetala.

Caules plurimi. palmares, triangulares, ſubvilloſi. Folia reniformia-cordata, plerumque cuculata, leviter obtuſeque-ſerrata. Stipulæ

lanceolatæ, integerrimæ. Pedunculi villofi, radicales, uniflori; floribus corollatis abortientibus. Flores caulini apetaloidei, fertiles: cæterum petala in radicalibus floribus albida, aut purpureo-cærulefcentia, infimo purpureis lineis picto.

Viola mirabilis L: fat frequens in sylvis propè *Grodnam*, florens initio Junii: perennis.

STIPULIS PINNATIFIDIS.

Flore majori.

7. Viola Tricolor.

Caulis proftratus ramofus, brachiatus, pedalis-triqueter. Stipulæ semipinnatæ medio fegmento obtufo. Folia ovato-cordata, dentata. Flos calice duplo longior. Petala superiora violacea, fub-vilofa, media flava, duabus venis faturati coloris picta, pubefcentia; imum cyaneum, quinque lineis faturatis pictum.

Viola tricolor L: communis in omnibus arvis prope *Grodnam*, Florens Julio, Augufto: perennis.

Flore minore.

8. Viola bicolor.

Habitus præcedentis: folia ad petiolum emarginata. Flos minor cujus petala vix calice longiora, superiora albida, imum flavum quinque nigris lineis pictum.

Viola tricolor Lin: ubique prope *Grodnam* in arvis arenosis. Florens tota æstate. Perennis.

FLORE DIPETALO.

Caule erecto.

9. Circæa erecta.

Caulis erectus cubitalis, ramosus. Folia opposita, petiolata, tenera, penè cordata, subserrata, villoso - ciliata. Flores racemosi, racemi plurimi; corolla bipetala; calyx bifolius. Stamina duo: stilus unus, fructus inferus hirsutus, bicoccus; flos albus vel carneus; calyx ex viridi - rufus.

Circæa Lutetiana L: *Grodnensis* in sylvis juxta fluvium *Niemen*: florens Julio: perennis.

Caule decumbente.

10. Circæa decumbens.

Habitus præcedentis: caulis inclinatus, folia evidentius cordata, & verè ſerrata, glabra. Calyx magis coloratus, ruber. Statura humilior, vix ſemipedalis.

Circœa Alpina, L: communis in sylvis prope *Grodnam*, *Grandzicze* & alibi; florens Julio: perennis.

Obs: Specimina ſemipedalia rara in Lithvania, plereque cubitalia ramoſiſſima; unde facillime concederem nullam realem differentiam adeſſe inter Circæam Pariſienſem & Alpinam; nec enim rami, nec figura foliorum, nec color calycum sufficiunt: hæ differentiæ a climate solo probabiliter oriuntur.

FLORE TETRAPETALO
CAPSULA SPINOSA.

Foliis multiſido-capillaribus.

11. Trapa caſtanea.

Caulis longus repens, folia immerſa, multifido

capillaria, natantia, rhombea, petiolis veficariis rofulam formantia: flores ex centro rofulæ, pedunculi breviffimi. Calyx quadripartitus: corollæ petala quatuor alba; fructus, nux spinis quatuor oppofitis cincta, quæ funt calycis folia indurata.

Trappa natans L: Lithvanica in aquis ftagnantibus, rara: *Bobrowfzczyznæ* florens Junio: perennis, fructus edulis.

FRUTICES.

CAPSULA TETRAGONA COLORATA

Foliis minoribus.

12. Evonymus Anguftifolius

Frutex octo-pedalis, rami tetragoni: folia ovato lanceolata serrata Calyx quadrifidus patens: corolla infera, petala quatuor albo viridia, oris revolutis. fructus bacca tetragona lobata, capfularis, quadrilocularis. quadrivalvis, angulis obtufis rubra, subvillofa; femina rubra quatuor in pulpa colorata nidulata.

Evonymus vulgaris L: communis circa *Grodnam*

in sylvis florens fine maji. Lignum rigidiffimum ad Inftrumenta domeftica peragenda infervit Baccæ violenter purgant; carbones ex ramis, rebus delineandis præftantes.

Obs: Pedunculi biflori . tri aut quadriflori pedicellis divaricatis. Bracteæ minimæ vaginantes, ad bafim pedicellorum; novi rami rotundi herbacei, antiqui tetragoni alis ficcia fuberofis.

Foliis latioribus.

13. Evonymus latifolius.

Habitus præcedentis; folia majora, petala rotunda, segmenta calycis rotundata oris albidis, fructûs alæ feu anguli acuti.

Juxta Linnæum mera varietas *Evonymi Vulgaris*: frequens etiam prope Grodnam in sylvis, florens initio Junii. Calycis foliola petalis duplo breviora. Petala quatuor ftraminei coloris, lymbo obtufo, marginibus subtus revolutis. Stamina quatuor ex foveis nectariferis in germine excavatis orta. Anthæræ didymæ parvæ albefcentes: ftylus viridis, ftigma nullum.

Caule tuberculato.

14. Evonymus verrucoſus.

Habitus præcedentium differt caule ramiſque verrucoſis, petalis rubris punctatis, receptaculo rubris punctis variegato, defectu ſtili, vertice capſularum depreſſiore, ſeminibus ſeminigris.

Juxta *Linnæum* etiam varietas Evonymi Europæi, ſed jure ſagax *Scopolius* poſt *Cluſium* tanquam ſpeciem diſtinctam propoſuit. Communis in omnibus sylvis propè *Grodnam.* Floret Majo. Folia minora & tenuiora quàm in præcedentibus ſucculentiora, ſerratulis majoribus irregularibus, verucæ etiam in junioribus ramis. Pedunculi tenuiores, filiformes ſæpe uniflori Petala nigro rubeſcentia. Foliola calycis etiam nigro rubeſcentia Capſulæ albo-roſeæ, baſis trunci ſuppeditat aſſeres denſos pulchrè rubro, luteò, albo colore variegatos.

FRUCTUS BACCA SICCA, ROTUNDA

Ramis rubris, rectis

15. Cornus Sangvinea L:

Frutex decem pedalis; rami longi recti, corti-

ce rubefcente: folia oppofita ovato-lanceolata; fubhirfuta: flores axillares cymofi; involucrum nullum univerfale: calyx minimus quatuor, aut quinque dentatus: petala quatuor supera, ftamina quatuor, ftilus unus: fructus drupa feu bacca ficca nigra, nucleo biloculari.

Cornus Sangvinea L: Grodnenfis fylvatica, communis: florens majo: fructus amarus & aufterus, ex eo oleum paratur ad alendas lampades utile; Lignum duriffimum, aptum omnibus tornatoris operibus.

FLORE POLYPETALO.
FRUCTU MOLLI.

Flore pentapetalo

16. Frangula pentapetala.

Frutex decempedalis, inermis. Folia ovato-lanceolata, integerrima. Pedunculi, uniflori, axillares, foliis breviores. Calyx campaniformis, albus, virens. Petala ex intervallis fegmentorum calycis nafcentia, minima, alba vi-

rentia, rhomboidea; ſtamina quinque, ſtylus unus. In quoque flore, fructûs bacca primo rubra, deinde nigra, duos nucleos cordiformes continens.

Rhamnus frangula Lin: communis prope *Grodnam:* florens initio Junii. Cortex medius purgans draſticum. Lanam flavo colore tringit. Rob baccarum dulcium, ſcabiem ovium profligat. Folia contuſa cum lana cocta colorem ei viridem impertiuntur. Carbones ramorum pulveri pyrio conficiendo inſerviunt.

FLORIBUS QUADRIPETALIS.

Spinis terminalibus.

17, Rhamnus spinoſus.

Frutex ramoſus decempedalis, frondoſus, ſpinoſus. Folia ovato-lanceolata, ſerrata. Flores conferti. Pedunculi uniflori. Calyx campanulatus, quadrifidus. Petala lanceolata, fuſca. Fructus baccâ tetraſperma nigra. In uno individuo flores cum ſtaminibus, in altero cum ſtylo, ſeu frutex dioicus.

Rhamnus Catharticus Lin: communis in omnibus sylvis prope *Grodnam*; florens fine Maii.

Baccarum ſiccarum decoctum ad duas drachmas optimum purgans abſque torminibus. Cortex draſticum & Emeticum. Syrupus baccarum recentium etiam purgans in *morbis ſeroſis, hydrope, leucophlegmatia, Oedemate*, nunquam ſatis laudandum auxilium. Cortex luteo colore tingit, bacca viridi.

Ramis inermibus.

18. Rhamnus inermis.

Frutex frondoſus decempedalis, ligno duro flaveſcente, ramis inermibus. Folia ovato-lanceolata, glaberrima-duplicato-crenata. Flores dioici, conferti, pedunculis unifloris. Calyx campanulatus, quadrifidus, viridis. Petala quatuor minima ſublata, bacca nigra ſat magna, quatuor continens ſemina. In flore maſculino petala rubra, minima, cordata. Stamina quatuor.

Rhamnus Alpinus L: Inveni propè *Grodnam* in sylva juxta *Niemen* fluvium. Florebat 15. Maji.

FRUCTUS BACCA CALYCE CINCTA.

Foliis lobatis.

19. Hedera lobata.

Caules lignoſi, sarmentoſi, repentes aut ſcatidentes: muris, arboribus, radiculis minimis adfixi: folia ſplendentia, ſicca, lobata in junioribus ramis, integra in adultis: flores corymboſi calyx minimus. Petala quinque elongata succulenta: ſtamina quinque: ſtilus unus: fructus bacca; ſemina quinque.

Hedera Helix L: nunquam inveni circa *Grodnam*; obſervavi iuxta fluvium *Bug* prope *Brześć* in sylva: floret autumno.

Obs: Lignum hederæ spongioſum, unde pocula ex hoc ligno parata, liquores tranſmittere poſſunt. Folia ulcerum inflammationes leniunt.

FRUCTUS BACCA INFERA, ACULEATÆ.

Baccâ glabra.

20. Ribes ſpinoſum.

Frutex ramoſiſſimus quatuor pedalis, ſpinoſus

ſpinis duabus aut tribus baſi conjunctis, apice divergentibus. Folia parva lobata crenata, inferius subvilloſa. Flores inter folia naſcentes ex pedunculis pendulis unifloris. Calyx quinquefidus campanulatus: petala quinque parva, calyci inſerta: ſtamina quinque calyci inſerta: ſtilus bifidus: fructus bacca sphærica, succulenta, subvilloſa, alba: ſemina plurima.

Ribes uva criſpa L. communis circa *Grodnam* in aridis juxta *Niemen*; florebat fine Aprilis. Fructus dulces, subacidi, copioſius comeſti alvum ducunt, fermentatione vinum obtineri poteſt ex succo baccarum

INERMES

Racemis piloſis, bacca nigra.

21. Ribes nigrum L.

Frutex ramoſiſſimus, quinque & ſexpedalis: folia ſat magna lobata, lobis tribus aut quinque elongatis, glabra, proprium odorem penetrantem spargentia. Flores racemoſi oblongi, pedunculi villoſi; fructus bacca nigra magna.

Ribes nigrum L: communis circa *Grodnam* in sylva *Bobrowſzczyzna*, juxta amnem: florebat initio maji. Tota planta odorem urinæ felinæ spargit. Folia recentia spiritum frumenti ita tingunt, ut a spiritu vini vix diſtingui poſſit. Foliorum decoctum verè fluxum urinæ adauget; in morbis *cutaneis ſcabie* & *herpete*, præſtans remedium; ex baccis, fermentatione, optimum vinum obtinetur.

Racemis glabris, baccâ rubra.

22. Ribes Rubrum L:

Frutex quatuor pedalis. Folia angulofa, lobata, dentata. Flores racemoſi racemis glabris, pendulis. Petala planiuſcula; baccæ acidæ, rubræ.

Ribes Rubrum L: in ſylvis propè *Grodnam* iuxta *Niemen*. Florens initio Maji.

Obſ: Gemmæ glabræ. Bracteæ flore breviores, virides, obtuſæ. Petioli subciliati. Frutex in hortis noſtris pro ſepibus præſtans. Rob baccarum in febribus calidis eximium refrigerans, nec etiam negligendum in febribus putridis

inflammatoriis; fermentatione fuccûs baccarum, vinum & acetum parari poteft.

Racemis erectis, baccâ alba.

23. Ribes album.

Frutex tripedalis, ramorum cortice albefcente. Folia glabra, parva, trilobata, dentata: flores racemofi, racemis parvis, erectis, baccæ albæ, glabræ, dulces.

Ribes alpinum L: in sylva *Bobrowfzczyzna* sex milliaribus à *Grodna*: florens Majo.

PEDUNCULI RACEMOSI.

PETALA SEX

Foliis acidis.

24. Berberis.

Radix flava. Frutex fepedalis à radice ramofiffimus, ramis rectis, ligno fragili. Spinæ ternatæ ad originem ramorum. Folia alterna petiolata, elliptica, ferrato cilliata. Flores racemofi, racemis pendulis. Calyx coloratus, ex fex foliolis, tribus interioribus majoribus. Petala fex, lutea, concava; ad ungues glandu-

læ duæ, ſtilus nullus. Stigma planum, orbiculatum. Fructus, baccæ cylindricæ, rubræ: Semina duo aut quatuor cylindrica.

Berberis Vulgaris L: communis circa *Grodnam* etiam in vallibus urbis, & in pleriſque sylvis. Florens initio Junii. Frutices undique medicis pretioſi; radix amara, decocta cum cereviſia purgans lene, in *Ictero* & in pleriſque morbis ab obſtructione provenientibus, jure laudata. Folia acida in scorbuto maſticata utiliſſima, ſuccus baccarum in omnibus febribus, quotieſcunque ardor, aut putredo adſunt, miro modo sublevat ægrotantes, refrenatque ardorem febris; cum cortice radicis coria flavo colore tinguntur, coctus cum alumine in aqua, lanas & lintea luteo tingit. Stamina aciculis irritata celeri motu vibratorio, approximantur ſtigmati.

HERBÆ
JSOSTEMONES
FLORE POLYPETALO.
FRUCTU SICCO
Nectariis ciliatis, globuliferis.

25. Parnaſſia Ciliata.

Radix ex trunco brevi radiculas innumeras producens. Caulès baſi rubri, pedales, tenues, erecti, ſimplices, anguloſi, uniflori. Folia radicalia petiolata, cordata, glaberrima: in medio caulis folium unum ſeſſile amplexicaule: flos ſat magnus lacteus. Calyx quinquefidus: petala ovalia, lineata; nectaria quinque, ſeu tubercula plurimis ciliis globuliferis ornata. Stamina quinque. Stili quatuor. Fructûs capſula quadrivalvis, ſemina plurima.

Parnaſſia Paluſtris L: communis prope *Grodnam* in paludoſis prátis Łoſoïnæ & alibi; florens fine Auguſti: perennis. Herba ſubamara, utilis eſt in *anorexia pituitoſa*. Sub floreſcentia germen ſtilo ſtygmatibusque deſtitutum, apice perforatum eſt. Stamina tum alternatim an-

thæram foramini imponunt, explodunt pollinem, recedunt ad corollam reliquis pari modo succedentibus: hæc egregia obſervatio quam confirmavimus, debetur immortali Linnæo; Cæterum numerus ſtilorum non eſt conſtans, mox invenio unum apice quadrifidum, mox quatuor ſtilos vere diſtinctos. Germen ſulcatum, coloratum, albo-roſeum; quatuor ſtigmatibus abſque ſtilis terminatum; nunc video omnes anthæras supra ſtygmata fornicis modo approximatas: capitula ciliorum lutea diaphana, glabra, pro quoque nectario duodecim cilia inæqualia.

FOLIA GLOBULIGERA.

Foliis rotundatis.

26. Rorella Rotundifolia

Folia plurima radicalia, longe petiolata, rotundata, obtuſa, una facie, glabra, altera piloſa, pilis globuligeris purpureis. Caulis nudus ſeu ſcapi radicati. Flores subſpicati, pauci, unilaterales. Calyx quinquefidus. Petala quinque alba. Fructûs capſula unilocularis, apice quinquevalvis: Semina plurima. Stamina quinque. Piſtili quinque.

Drosera rotundifolia L. in palludosis circa *Grodnam*, collecta cum sequenti in loco dicto *Lipsk*: florebat Junio; perennis.

Foliis elongatis.

27. Rorella Longifolia.

Similis præcedenti, differt foliis ovato-oblongis seu ellipticis.

Drosera longifolia L: semper inveni mixtam cum præcedenti, sed citius florentem.

Obs: Etiam ardente sole, a plurimis diebus folia Rorellarum, semper humiditate madent: sunt acria, cutem ulcerantia.

Floribus Capitatis.

28. Statice Capitata.

Folia radicalia numerosa, linearia, firma. Scapi plurimi seu caules nudi, semipedales uniflori. Flores capitati; capitulo convexo, globoso. Calyx commmunis, ex magnis squammis ovatis: squamma una pro quoque flore: Calyx proprius unifolius. scariosus, nitens, integer. Petala quinque violacea. Stamina quin-

que. Semen unum rotundum superum; ſub capitulo vagina reflexa & lacera, caulem ſummum ambiens.

Statice Armeria L: Communis in campis arenoſis & in sylvis; florens a Junio ad ſeptembrem, *Grodnenſis*: perennis.

Obſ: Vagina ſcapi mihi videtur formata ex ſquammis inferioribus, calycis communis, prolongatis. Flores pedicellis breviſſimis ſuſtinentur. Calyx proprius campanullato - tubuloſus propriè conflatur ex duobus calycibus agglutinatis, uno viridi quinquedentato, dentibus rubris, altero albo pellucido, papyraceo, intus cum viridi agglutinato. Petala ſæpe unguibus agglutinata, ſtamina unguibus inſerta. Antheræ didymæ luteæ; in petalis unitis video filamenta duorum ſtaminum agglutinata, juxta majorem suam longitudinem. Stili baſi villoſi, ſtygmata nulla: in pluribus ſpeciminibus inveni flores tetrapetalos, tetrandros, tetraginos; freqnens eſt etiam circa *Grodnam* varietas ſcapo altiſſimo, foliis craſſioribus, ſucculentis, quam ſæpe inveni floribus lacteis.

STYLI QUINQUE, CAPSULA DECEM-LOCULARIS

Foliis alternis glaucis

29. Linum Mucronatum.

Caulis pedalis & bipedalis. Folia alterna lanceolata linearia, glauca. Pedunculi uniflori. Calyx quinquephyllus, foliolis mucronatis; petala quinque cærulea, crenato serrata. Stamina quinque Stili quinque. Capſula quinque valvis, decemlocularis, ſemina solitaria glabra.

Linum uſitatiſſimum L: advena planta, frequens non ſeminata in arvis prope *Grodnam.* Florens Junio. annua.

Obſ: Decoctum Seminum lini contuſorum in *Diſſenteria* pluries nobis leniens medicamentum obtulit: valet etiam in Colicis, nephritide.

FOLIA OPPOSITA.
CAULE DICHOTOMO.

Foliis variis

30. Linum diverſifolium.

Caulis dichotomus brachiatus, erectus, palmaris

Folia oppoſita glauca, inferiora ovato lanceolata, ima obtuſa, ſuperiora lanceolata. Calyx pentaphyllus; quinque petala alba, acuta unguibus luteis. Stamina brevia, anthæris luteis. Stili quinque, ſtygmatibus magnis.

Linum Catharticum L. frequens in arvis prope *Grodnam* infra sylvam *Volmeri*: florebat Julio: annua.

Obs: Herba amara recens ad dragmam decocta purgans egregium abſque torminibus. Poſt fecundationem ſtili tali modo ſeſe tangunt, ut oculo nudo unus tantum appareat Germen iam erat in plurimis ramis magnum; ſcilicet capſula quinque valvis decemlocularis: in plurimis ſpeciminibus, invenio folia ſolitaria ad originem ramorum; in omnibus folia ſuperiora ſunt lineari-ſetacea.

Petalis quatuor.

31. Linum Tetrapetalum.

Caules dichotomi ramoſiſſimi quadri-unciales. Folia oppoſita ovato lanceolata minima. Flores terminantes ramos faſciculati. Pedunculi filiformes erecti, Calyx quadrifolius. Petala

quatuor ovata emarginata. ſtamina quatuor, ſtili quatuor, fructus octilocularis. Semina ſolitaria.

Linum radiola L: paſſim in arenoſis prope *Grodnam* reperta juxta Niemen, florebat Junio: annua.

FLORE POLYPETALO

CALYCIFLORÆ

PETALA SEX, STAMINA DUODECIM.

Foliis cordato lanceolatis.

32. Lythrum Salicisfolio.

Caulis erectus, quatuorpedalis, tetragonus, in ſummitate ramoſus. Folia oppoſita cordato-lanceolata, ſubhirſuta. Flores ſpicati ſpicis longis, denſis, intermixtis bracteis lanceolatis Calyx duodecimfidus. Petala ſex flaccida, purpurea, calyci inſerta. Stamina duodecim Stilus unus. Fructus capſula bilocularis polyſperma, ſeu ſemina numeroſa.

Lythrum salicaria L: communis propè *Grodnam*

iuxta ripas amnis *Łofofnæ* & alibi: florens fine Julii: perennis. Planta adftringens auftera, jam centies in *Diarrhæis* cum debilitate inteftinorum & in diffenteriis poft elapfum tempus irritationis, utiliter præfcripta, fub forma pulveris, & decocti: pro parandis coriis pulvis etiam infervit. Boves hanc herbam libenter comedunt.

Foliis linearibus.

33. Lithrum hyffopifolio.

Ex radice plurimi caules erecti, dodrantales, parum ramofi. Folia alterna glabra, linearia, glauca. Flores axillares folitarii, aut bini, feffiles. Calyx decem aut duodecimfidus fegmentis quinque, aut fex rectis latis: fex alis gracilibus, reflexis ex fummo calyce: petala quinque aut fex rofea. Stamina fex, ftilus unus in fundo calycis: fructus cylindricus bilocularis, polyfpermos.

Lythrum hyffopifolia L: inveni circa *Grodnam* juxta ripas ftagni *Jeziory*, florebat Augufto: annua.

PETALA SEX, STAMINA SEX.

Foliis ſucculentis.

34. Peplis Portulacæfolio.

Caules anguloſi ſerpentes, pedales, ſæpe radiculas ad nodos producentes. Folia oppoſita subrotunda, succulenta. Flores ſeſſiles, axillares, Calyx campanulatus magnus, ore duodecimfido, segmentis ſeſqui-alternis, recurvis. Petala ſex elliptica fugacea, purpurea, calyci inſerta; ſtamina ſex, ſtilus unus. Fructus capſula conica bilocularis; semina plurima.

Peplis portula L: inveni prope Grodnam in pratis paludoſis, loci dicti *Karolin*: florebat Auguſto: annua. Plerumque in hac ſpecie deficiunt petala, quia cadunt immediate, poſt expanſionem calycis; sed antea evolve foliola calycis cum acicula, certe obſervabis petala.

POLYPETALÆ
DIPLOSTEMONES.
SEU
STAMINA, BIS NUMERUM PETALORUM ÆQUANTIA.
Plantæ polypetalæ caryophylleæ.

In his plerumque Calyx quinque folius, aut quinquefidus. Petala quinque. Fructus unilocularis, polyſpermus, ſuperus; raro numerus petalorum ad quatuor, tria uſque diminuitur.

FOLIOLA CALYCIS PLURIMA.
STAMINA & STILI QUATUOR.
Petala quatuor calyce breviora.

35. Sagina breviflora.

Caulis ramoſus, biuncialis, ramis procumbentibus. Folia baſi connata, oppoſita linearia ſuperiora, faſciculata. Pedunculi uniflori. Foliola calycis quatuor, acuta. Petala quatuor calyce breviora, alba ovata. Stamina quatuor. Stili quatuor.

Sagina Procumbens L: ſat frequens in arvis prope *Grodnam;* florens Julio: Annua.

STAMINA OCTO, STILI QUATUOR
Foliis verticillatis.

36. Elatinė verticillatum.

Caulis radicnlas inferius emittens, inde erectus, ſimplex, craſſus, palmaris. Folia verticillata, lineata, iuferiora acutiora, reflexa; superiora obtnſa, octo, ad duodecim in quoqne annulo. Flores albi, pedunculi breves; calyx quadrifolius, petala quatuor, ſtamina octo, ſtili quatuor; fructus capſula quadrilocularis: semina minima innumera.

Elatine alſinaſtrum L: *Grodnenſis* in aquis *Łoſoſna*: florens Auguſto: perennis.

Foliis oppoſitis.

37. Elatinė ſerpillifolium.

Caules exigui, ramoſi, vix triunciales. Folia oppoſita ovato-lanceolata, pedunculi uniflori, petala ovata, quatuor roſea: calyx maior.

Elatine hydropiper. L: in aquis pratorum sylvæ *Bobrowſzczyzna*, florens Junio: annua.

STAMINA QUINQUÆ STILI TRES.

Petalis bipartitis.

38. Alſine bipartita.

Caulis baſi procumbens, ramoſiſſimus, ramis erectis. Folia petiolata, ovato-lanceolata. Pedunculi uniflori Calyx hirſututus. Petala alba ad unguem bifida, longitudine calycis Stamina quinque, septem, & sex, piſtili tres

Alſine media L: ubique in arvis cultis, florens ab aprili ad autumnum *Grodnenſis*: annua.

Petalis integris

39 Alſine breviflora.

Caulis biucialis erectus, piloſus. Folia linearia, piloſa. Flores paniculati, pedunculis piloſis. Calycis folia piloſa. Petala lanceolata, integra, calyce breviora. Stamina quinque. Stili tres. Capſula turbinata, trivalvis. *Alſine Viſcoſa Schreberi* florentem collegi aprili in vallibus Horodnicæ: annua.

STAMINA DECEM STILI DUO.

FOLIIS LINEARIBUS.

Petalis magnis.

40. Stellaria grandiflora.

Caulis tener, debilis fragilis, brachiatus, quadrangulus, bipedalis, tripedalis, Folia lineari lanceolata, integerrima. Flores panniculati, pedunculis multifloris. Petala ad unguem bifida, alba, calyce majora. Capſula ſexvalvis unilocularis.

Stellaria Graminea L: communis in omnibus ſylvis, inter frutices. Grodnenſis: florens Junio: perennis.

Obs: Huc venit varietas in paludoſis locis frequens, foliis anguſtioribus, caule breviori procumbente, quæ eſt *Alſine* folio gramineo anguſtiore; *paluſtris*: *Dillenii apendix*.

FOLIIS OVATIS LANCEOLATIS.

Petalis brevibus.

41. Stellaria breviflora.

Caules debiles ramoſi. Folia tenera, ſeſſilia, inferiora ovata, ſuperiora lanceolata, omnia glauca & glabra. Flores terminantes. Pedun-

culi uniflori, & biflori. Calyx argute lanceolatus. Petala parva vix calyci æqualia, ad unguem bipartita; capſula ovata subanguloſa.

Eſt *Alſine* aquatica folio *Gratiolæ* ſtellato flore Dillenii Cat: Geſn: p. 58. Collegi in aquoſis *Horodnicæ*, propè *Grodnam*, florebat Majo: annua.

Foliis anguſtis ciliatis.

42. Stellaria ciliata.

Caulis cubitalis, fragilis brachiatus. Folia lanceolata, serrulata seu nerv & oris ciliata, unde ſcabra Pedunculi pauciflori. Flores magni. Calyx ovato lanceolatus. Petala alba cordiformia, semibifida. Capſula ſexvalvis.

Stellaria Holoſtea L. paſſim in sylvis propè *Grodnam Grandzicze*, florebat Majo, Junio: perennis.

Foliis cordatis magnis.

43. Stellaria Cordata

Caulis tripedalis. Folia cordata & ovato-lanceolata, ima petiolata, ſuperiora ſeſſilia, ci-

liata. Pedunculi uniflori. Calycis foliola glabra, ovato lanceolata, oris albis. Petala calyce duplice longiora, ad unguem diviſa, bracteæ ovato-lanceolatæ duæ sub quolibet flore, ſtamina decem. Stili tres Capſula cornuta, ſeu ex baſi rotundè in cylindrum producta, apice decem dentata.

Stellaria nemorum L: frequens in sylvis propè *Grodnam.*

STAMINA DECEM, STILI TRES PETALA INTEGRA.

Corymbis faſtigiatis, foliis pulpoſis

44. Gypſophila pulpoſa.

Caulis erectus pedalis. Folia lanceolato linearia, obſolete triquetra, levia, obtuſa ſecunda, glauca, pulpoſa. Flores corymboſo-faſtigiati. Calyx monophyllus campanulatus, angulatus. Petala alba ovata. Capſula globoſa unilocularis.

Gypſophila Faſtigiata L: sat frequens in monticulis arenoſis juxta *Niemen* prope *Grodnam,* florens Julio: perennis. L 2

Petalis crenatis purpureis.

45. Gypſophila purpurea.

Caulis dichotomus ramoſiſſimus quadriuncialis. Folia ſubulata, plana. Calyx campanulatus. Petala roſea lineis purpureis picta, crenato-emarginata. Flores ſparſi, pedunculi longi uniflori.

Gypsophila muralis L: communis in arvis propè *Grodnam*, florena Auguſto: Annua.

STAMINA DECEM, STILI TRES.

PETALA BIPARTITA.

Foliis nervoſis.

46. Arenaria trinervia.

Caulis hirſutus, ramoſus, pedalis, durus. Folia ovato-lanceolata, trinervia, quinque nervia, subhirſuta, petiolata Pedunculi longi uniflori. Calyx lanceolatus. Petala alba, anguſta calyce breviora. Stamina decem. Stili tres. Capſulæ conicæ pendulæ.

Arenaria Trinervia L: inveni in paſcuis propè *Horodnicam* florentem Majo: annua.

Foliis subovatis petala calyce breviora.

47. Arenaria breviflora.

Caules semipedales procumbentes ramofiffimi. Folia ovato-lanceolata, acuta feffilia, fubhirfuta, ciliata. Pedunculi uniflori. Flores parvi, petala angufta calyce breviora. Stamina decem, ftili tres.

Arenaria Serpyllifolia. L: communis in arvis propè *Grodnam:* florens Junio: annua.

Foliis filiformibus.

48. Arenaria rubra.

Caulis ramofiffimus, proftratus. Folia linearia, filiformia firmula. Stipulæ membranaceæ. ficcæ ovato-lanceolatæ, vaginantes. Pedunculi axillares. breves, uniflori. Calyx vifcidus lanceolatus. Petala ovata, cava, purpurafcentia. Stamina quinque. Stili tres.

Arenaria Rubra. L: communis in arvis propè *Grodnam*, florens Julio, Augufto: annua.

STAMINA DECEM, PISTILI QUINQUE.

PETALA INTEGRA.

Foliis oppositis subulatis.

49. Spergula Nodosa.

Caules quadriunciales, prostrati, ramosi, nodis tumidis Folia opposita subulata, pulposa, viridissima, inferiora uncialia, superiora brevia fasciculata. Pedunculi uniflori terminantes ramos Flores erecti, calycis foliola ovato-lanceolata, petala integra lactea. Stamina decem, stili quinque; capsula pisiformis, quinque valvis: semina reniformia rugosa.

Spergula nodosa L: communis in pratis uliginosis propè *Grodnam* *Łosnæ* florens Julio: annua:

Foliis verticillatis, staminibus decem.

50. Spergula decandra.

Caules pedales, debiles, superiùs dichotomi. Folia verticillata ad 20, teretia, linearia, sulcata. Flores terminantes ramos divaricatos.

Calycis foliola oris alba, viſcida. Petala ovata, lact-a. Stamina decem. Capſulæ conicæ, quinquevalves, nutantes. Stili quinque. Semina nigra, rotunda.

Spergula Arvenſis L: communis in arvis propè *Grodnam*, florens Auguſto: annua.

Foliis verticillatis, ſtaminibus quinque.

51. Spergula pentandra.

Habitus præcedentis. Folia verticilllata sed pauciora, filiformia, ſucculenta. Flores albi, minores. Semina circulo membranaceo albo cinćta.

*Spergula Pentandra*L: & arenaria media, obſervata in arvis arenoſis circa *Krynki*; in Litvania florens Junio Julio; annua.

STAMINA DECEM, STILI QUINQUE.

PATALA BIFIDA.

Foliis cordatis magnis.

52. Ceraſtium maximum.

Caulis quadrangulus, ramoſus, debilis. Folia inferiora petiolata, superiora ovato-lanceolata, ſeſſilia. cordata, Flores solitarii. Calyx ovato lanceolatus, hirſutus. Petala calyce multo majora, uſque ad unguem inciſa; ſtamina decem; ſtili quinque, capſulæ subrotundæ, nutantes, ſeu pendulæ.

Ceraſtium Aquaticum L: communis in uliginoſis sylvarum propè *Grodnam* iuxta *Niemen*, florens Auguſto: perennis.

Floribus petandris pentalis calyce brevioribus.

53. Ceraſtium breviflorum.

Habitus præcedentium. Caulis ſimplex seu vix ramoſus, triuncialis. Folia ovata, hirſuta, paribus paucis. Flores parvi longitudine calycis. Petala emarginata. Stamina quinque. Stili tres.

Cerastium Semidecandrum L: communis in pascuis & arvis propè *Grodnam:* florens Aprili, Majo: annua.

Petalis calyce majoribus.

54. Cerastium grandiflorum.

Caules plurimi geniculati, semiprostrati, cespitosi. Folia linearia lingulata. Pedunculi uniflori. Flores erecti subumbellati. Calyx subhirsutus. Petala calyce duplo longiora, ad unguem bifida, lineata, tenera. Capsula ovato-acuminata, curvata.

Cerastium arvense L: communis in agris propè *Grodnam,* florens Majo: annua.

Caulibus diffusis.

55. Cerastium cespitosum.

Caulis geniculatus, ramosus, infernè semidecumbens, superne erectus, brachiatus. Folia ovato-lanceolata, hirsuta. Pedunculi breves, calyx alis albis subhirsutus; Petala alba cordata, calyce vix longiora. Capsula incurva.

Ceraſtium Vulgatum L: communis ubique in paſcuis propè *Grodnam* florens Majo: annua.

Caulibus viſcoſis.

56. Ceraſtium Viſcoſum.

In plurimis ſimilis præcedenti. Folia rotundiora ſubflava. Calyx hirſutior. Flos minor; tota planta villoſo viſcoſa.

Ceraſtium Viſcoſum L: paſſim in paſcuis propè *Grodnam*, florens Majo, Junio: annua.

CALYX MONOPHYLLUS

STAMINA DECEM, STILI DUO.

CALYX TUBULOSUS, BASI SQUAMMOSUS.

FLORIBUS AGGREGATIS.

Floribus congeſtis, petalis villoſis.

57. Dianthus villoſus.

Caulis cubitalis, nodoſus, erectus, ſimplex, ſcaber. Folia graminea glauca, linearia, trinervia. Flores caulem terminantes arctè congeſti, ſeu ſubaggregati. Squammæ calycis

magnæ ovatæ, ariſtatæ. Petala glabra ſerrata, purpurea, quinque dentata. Calyces colorati.

Dianthus Carthuſianorum L: ſat frequens propè *Grodnam*, in pratis Sylvarum Loſoſnæ, florens Junio: perennis.

Floribus faſciculatis, ſquammis calycis villoſis.

58. Dianthus faſciculatus

Caules erecti pedales. Folia mollia, viridia, graminea, duarum linearum lata Flores aggregati, ſeu quaſi umbellas inter folia ſeſſiles, conſtituentes. Calyx hirſutus. Squammæ calycinæ lanceolatæ, villoſæ, tubum æquantes. Petala anguſta svavé purpurea, maculis albis conſperſa, ſerrata.

Dianthus Armeria L: communis in omnibus ſylvis propè *Grodnam*, florens Junio: annua.

FLORES SOLITARII.

Corollis crenatis

59. Dianthus crenatus.

Caules ſemipedales procumbentes. Folia viridi-nigricantia. Flores solitarii, ſquam

mæ calycis binæ lanceolatæ. Petala crenata rubra, punctis albis notata.

Dianthus Delthoides L: frequens in pratis propè *Grodnam*, florens Junio perennis.

Floribus paniculatis, corollis multifidis.

60. Dianthus multifidus.

Caulis erectus cubitalis, nodosus. Folia graminea, in medio latescentia: flores paniculati: Squammæ calycinæ breves acuminatæ. Corollæ multifido-capillares, subviolacæ, aut albæ, svavissimi odoris.

Dianthus Superbus. L: passim propè *Grodnam*, in sylvis iuxta *Niemen*, florebat Augusto: perennis.

Caule simplici unifloro.

61. Dianthus uniflorus.

Caules vix palmares, uniflori, simplices. Folia linearia, brevia, angusta, copiosissima; squammæ calycis ovatæ, obtusæ. Petala alba, multifida, ultra medium disci divisa, basi maculâ livida tincta, pilis purpurascentibus aspersa, odoris svavissimi.

Dianthus Arenarius L: communis in campis arenoſis propè *Grodnam*, florens Junio: perennis.

CALYCES MONOPHYLLI NUDI.

Foliis nervoſis calycibus cylindricis.

62. Saponaria Nervoſa.

Caulis cubitalis, erectus. Folia ovato-lanceolata, glabra, trinervia. Flores subumbellati. Calyces cylindrici, ſeu tubuloſi Petala pallide-rubella, bifida; Fructus cylindricus.

Saponaria officicinalis L: communis circa *Grodnam*, in humidis locis; florens Julio, Auguſto: perennis.

Obs: Varietas floribus albis etiam frequens. Planta amara, magnam quantitatem ſaponis vegetabilis suppeditans; Sapo decoctum foliorum & radicum nunquam satis laudanda in *Rheumatiſmo Ictero, Chloroſi, Scabie, Herpetibus.*

Calycibus angulatis.

63. Saponaria perfoliata.

Caulis pedalis, erectus, brachiatus. Folia ovata acuminata, ſeſſilia, quaſi perfoliata, Flo-

res subumbellati terminantes. Calyces pyramidati, inflati, quinque angulares. Flos parvus. Petala rosea, serrata. Capsula tetragona.

Saponaria vaccaria L: advenam plantam una vice observavi in arvis circa Hortum Botanicum: an allata cum seminibus frumenti? an elapsa ex horto? Frequens observatur inter segetes circa Varsaviam, floret Junio: annua.

CALYCES MONOPHYLLI: STAMINA DECEM, STILI TRES. PETALA BIFIDA, FAUCE NUDA.

Pericarpiis coloratis, caule scandente sexpedali

64. Cucubalus Bacciferus.

Caulis ramosus, ramis divaricatis, seu ad angulos ferè rectos nascentibus. Folia ovato-lanceolata. Pedunculi uniflori, quasi refracti. Calyx inflatus, campaniformis. Petala distantia, serrata. Fructûs capsula unilocularis, globosa, colorata, mollis.

Cucubalus Bacciferus L: inveni prope *Grodnam* in sylva *Grandzicze*, florębat Junio: perennis.

Obſ: Jam fructum exhibebat initio Auguſti, ſcandit inter arbores ad altitudinem octo pedum. Caulis fiſtuloſus à nodo ad nodum, laceratus ingratum spargit odorem. Calyx fructûs inflatus, campanulatus. Capſula ſingularis, ante perfectam maturationnm succulenta, duplici cortice formata, exterior cortex ſiccus. fragilis, niger, facile separabilis; interior præcedenti contiguus, involvit ſemina plurima reniformia, nigra, glaberrima, placentæ albæ adhærentia.

Calycibus reticulatis.

65. Cucubalus venoſus.

Caulis cubitalis, brachiatus, nodoſus. Folia glauca, glabra, elliptico-lanceolata. Flores terminantes conferti plurimi nutantes. Calyx subgloboſus glaber, venoſus, reticulatus venis viridibus, aut purpureis. Petala alba profundiſſime bifida. Capſula trilocularis rotundo-acuminata. Semina aculeata.

Cucubalus behen. L: communis in pratis propè *Grodnam*, florens Majo Iunio: perennis.

Obſ: Calycis dentes breviſſimi, inter duos pe-

dunculos multifloros unus invenitur uniflorus. Bracteæ marcescentes, nodi inflati. Stili longissimi.

Caule viscoso, foliis hirsutis.

66. Cucubalus viscosus.

Caulis pedalis, erectus, simplex, villosus, supernè viscosus. Folia radicalia, angusto lanceolata, ferè glabra: caulina amplexicaulia, subundulata, lateribus reflexa, viscosa, villosa. Pedunculi triflori. Flores decumbentes undique nutantes. Calyx cylindricus, decagonus, viscidus. Petala alba, bipartita. Stamina corollâ longiorâ. Stili tres, corollâ longiores. Capsula ovata unilocularis.

Cucubalus Viscosus L: collegi in loco dicto *Lososna* propè *Grodnam*, florebat fine Junii: biennis.

Obs: Tota planta villosa. Folia caulina ovato-lanceolata: viscositas præsertim notabilis versus extremitatem Antheræ subvirides. Styli longissimi Capsula elongata in plurimis speciminibus. Petala rubro - alba.

PETALIS LINEARIBUS.

Floribus dioicis

67. Cucubalus dioicus.

Caulis erectus cubitalis, ſuperiùs brachiatus, viſcidus. Folia radicalia numeroſa, petiolata, ovato - lanceolata; caulina lineari lanceolata. Flores paniculato - verticillati' ſexu diſtincti. Calyx tubuloſus, lineatus. Petala linearia indiviſa. Capſula trilocularis.

Cucubalus Otides L: ſat frequens in paſcuis ſterilibus propé *Grodnam* iuxta *Niemen Poniemuń*: floreus Julio: perennis.

Floribus hermaphroditis.

68. Cucubalus hermaphroditus.

Caulis pedalis rubro - vinoſus. Folia caulina oppoſita, lineari - lanceolata, minoribus faſciculatis, axillaribus. Folia radicalia erecta, numeroſa, rubeſcentia, breviora, firma, ſucculenta. Flores axillares racemoſi Bracteæ breviſſimæ lineares, ſetaceæ ad baſim cujusque pedunculi. Calyx brevis sub-ventricoſus.

Petala quinque linearia, alba, integra, vix à filamentis ſtaminum diſtinguenda. Stamina decem, plerumque quinque abſque anthæris. Germen minimum.

Florebat initio Julij: propè Grodnam, in monticulis arenoſis juxta *Niemen*. Habitu ſimilis cucubalo otidi. An ſimplex varietas *Cucubali otidis*?

Floribus uno verſu diſpoſitis.

69. Cucubalus ſecundus.

Ex una radice fuſiformi, contorta, fulva, caules tres erecti, ſimplices. Folia radicalia plurima, ex longo petiolo, lateſcentia, lanceolata, juxta longitudinem nervi ſubplicata. Folia caulina oppoſita, ſeſſilia, subulata, cauli apreſſa, nodi rubentes, inflati. Flores uno verſu diſpoſiti. Pedunculi multiflori, axillares, pedicelli erecti. Bracteæ duæ breviſſimæ, ad baſim cujuſque pedicelli. Calyx cylindricus vix inflatus, albeſcens, decem ſtriis vix pròéminentibus angulatus, quinque dentatus dentibus brevibus. Petala quinque unguibus albeſcentibus calyce, brevioribus, La-

minis bipartitis, intus albeſcentibus, extus viridibus, verſus ſtamina revolutis. Stamina decem, quinque calyce breviora, quinque corollâ longiora. Anthæræ longiorum transverſæ, breviorum erectæ. omnes ſulcatæ. albeſcentes. Stili tres longitudine calycis. Stygmata vix diſtincta, rubro - vinoſa.

Videtur Cucubalus tataricus L: frequens iu monticnlis arenoſis iuxta *Niemen* propè Grodnam florebat 15. Jnnii: perennis.

PETALA BIFIDA FAUCE CORONATA
Floribus ſecundis cernuis.

70. Silene nutans.

Caules cnbitales non valde folioſi, ſupernè viſcidi. Folia radicalia plurima, petiolata, ovato - lanceolata, ſubhirſuta; caulina anguſtiora. Flores terminantes paniculati, nutantes, laterales, ſecundi. Calyx tubuloſus, viſcidus, decem lineis pictus. Petala alba, profundè bifida, laciniis involutis. Capſula trilocularis, cylindrico - inflata. Semina rugoſa.

Silene nutans L: communis in sylvis propè *Grodnam* florens Junio: annua.

Calycibus angulatis. caule dichotomo.

71. Silene dichotoma.

Caulis pedalis aſper dichotomus. Folia ovato-lanceolata, hirſuta. Flores terminantes ſparſi calyx ovatus, decem-angularis, venoſus. Petala rubeſcentia, extus sublutea, cordata. Fructus ovalis quinquevalvis.

Silene noctiflora L passim in arvis circa *Grodnam* Łabna, florens Auguſto: annua.

Floribus umbellatis.

72. Silene umbellata.

Caules erecti, pedales, ramoſi, glabri supernè viſcidi. Folia glauca: caulina cordata; omnia glabra. Flores subumbellati. Calyx longiſſimus, tubuloſus, lineatus, rubens, baſi gracili. Petala emarginata, ſerrata, ſvaverubentia, auriculata. Fructus Cylindricus, trilocularis.

Silene armena L: Inveni florentem initio Auguſti in arvis arenoſis duobus miliaribus a loco dicto *Mirecz*, propè viam publicam quæ tendit *Vilnam*.

STAMINA DECEM, STLI QUINQUE.

CALYCES TUBULOSI MEMBRANACEI.

Petalis quadrifidis.

73. Lychnis laciniata.

Caulis cubitalis, erectus, ſuperius viſcidns. Folia ovato - lanceolata, ſuperiora acutiora. Flores racemoſi, pedunculis multifloris. Calyx albus decem alis eminentibus purpureis notatus. Petala rubra quadrifida. Stili quinque. Capſula piſiformis. Semina rugoſa.

Lichnis Flos Cuculi L: communis propè *Grodnam* in omnibus pratis, florens Majo, Junio: perennis.

Petalis integris.

74. Lychnis viſcoſa.

Caulis cubitalis, erectus ſimplex, viſcidus. Folia glabra, ovato - longè - lanceolata: flores racemoſi, racemo terminali ex verticillis peracto. Calyx rubens, tubuloſus, flore longior, breviter quinque dentatus. Petala purpurea ſubemarginata. Capſula conica quinque locularis. Semina reniformia, ſtili quinque.

Lychnis Viscaria L: communis in sylvis propè *Grodnam*: Florens Junio, Julio : perennis.

Floribus dioicis.

75. Lychnis dioica.

Caules bipedales, erecti, nodosi, brachiati. Folia ovato lanceolata, mollia hirsuta. Flores terminantes ramos congesti. Pedunculi breves, Calyces turgidi, villosi. Petala alba, tenera cordiformia. Stamina sola decem; in aliis observantur tantum stili quinque, absque staminibus.

Lichnis dioica L: communis in arvis & pratis propè *Grodnam*, florens tota æstate : biennis.

Ob.: Non rara sunt propé *Grodnam* specimina floribus hermaphroditis, inveni etiam floribus hermaphroditis & masculinis; in his erant stamina tantum octo; sæpe inveni specimina fœminina, cum duobus tantum stilis: decima Augusti observavi fœminam Lychnis dioicæ: in omnibus floribus exhibebat sex stylos.

CALYCES TUBULOSI CORIACEI.

Calycibus corollam æquantibus.

76. Agroſtemma hirſuta.

Caulis erectus, cubitalis, vix ramoſus, hirſutus. Folia linearia tomentoſa. Pedunculi uniflori longiſſimi. Calyx monophyllus, coriaceus, ſeu durus, lineis eminentibus notatus, ſegmentis corollam æquantibus. Petala purpurea unguiculata, auriculis acutis bifidis. Stamina decem: ſtili quinque. Capſula pentagono conica, quinque-valvis, unilocularis; ſemina exaſperata.

Agroſtemma Gitago L: communis inter ſegetes, florens Junio: *Grodnenſis*: annua.

Obſ: In arenoſis locis ſpecimina inveniuntur caule filiformi ſimpliciſſimo, unifloro, vix palmari. Foliis anguſtiſſimis. Calyce corollam ſuperante. Petalis carneis.

STAMINIBUS FILAMENTIS COALITA.

FRUCTUS CAPSULA ROSTRATA. *PEDUNCULIS UNIFLORIS.*

Flore magno.

77 Geranium grandiflorum.

Radix crassa, lignosa. Caules cubitales, sub ramis tumidi. Folia quinque partita, orbiculata aut septilobata Pedunculi longi uniflori. Flos speciosa magnitudine, Calyx hispidus, foliolis aristatis. Petala ex purpureo-violacea.

Geranium Sanguineum L: communis propè *Grodnam* in pratis & sylvis florens Junio & Julio: perennis.

PEDUNCULIS BIFLORIS, FOLIIS CIRCUMSCRIPTIONE ROTUNDATIS, LOBATIS.

Flore cæruleo.

78. Geranium cæruleum.

Caulis cubitalis, nodosus, brachiatus, erectus. Folia subpeltata, rugosa, multipartita, pin-

nato laciniata Pedunculi biflori Flos cæruleus, venis rubentibus. Petala integra.
Geranium pratense L: ſat frequens in pratis prope *Grodnam*, florebat Auguſto: Łoſoſnæ: perennis.

Flore maximo purpureo.

79. Geranium purpureum.

Caulis diffuſus ſubprocumbens. Folia quam in præcedenti obtuſiora ſimpliciora, minùs profundè ſecta. ſeu quinqueloba, inciſa. Flores pauciores magis ſparſi. Pedunculis bifloris, longiſſimis, declinatis. Petala maxima purpurea, integra. Calyx lineatus glaber.
Geranium paluſtre L: in pratis iuxta amnem *Łoſoſnæ*, florens Junio; perennis.

80. Geranium cæruleo - purpureum.

Habitus præcedentis, ſed foliola latiora minùs profundè ſecta, ſemiquinquelobata, lobis acute ſerratis, ſemitrilobatis. Petala emarginata ex cæruleo - purpurea, cum venis ſaturatioribus. Capſulæ ſubhirſutæ.

Geranium sylvaticum L: communis prope *Grodnam* in sylvis juxta *Niemen*, florens Julio: perennis.

Foliolis Angustissimis

81. Geranium Angustifolium.

Caules erecti, pedales nodosi, ramosi. Folia quinquepartito - trifida, lobis angustissimis. Petala pulchrè purpurea, vix emarginata, longitudine calycis. Calyx longé aristatus, hirsutus. Capsulæ hirsutæ.

Geranium dissectum L: florentem inveni fine Augusti propè *Grodnam*, in arvis oeconomiæ *Łabnæ*: annua.

Floribus roseo - cæruleis.

82. Geranium roseo - cæruleum.

Caules procumbentes, nodosi, pedales. Folia sub - hirsuta, circumscriptione reniformia profundissime quinquefida, lobis exterioribus bilobis, mediis trifidis, lobulis eorum lateralibus bidentatis, medio tridentato. Pedunculi biflori. Calyces magni pene glabri, aris-

tati Petala magna roſeo-cœrulea, emarginata. Capſulæ glabræ.

Geranium columbinum. L: ſat frequens in arvis propè *Grodnam*; florens Julio: annua.

Caule viſcoſo.

83. Geranium viſcoſum,

Caulis decumbens ramoſus, debilis, viſcoſus. Folia semiquinque loba, lobis tridentatis, & quinquedentatis, circumſcriptione reniformia. Pedunculi biflori. Bracteæ minimæ. Calyx hirſutus, ariſtatus Petala purpurea, venoſa, integra, longitudine calycis.

Geranium rotundifolium L: frequens in arvis cultis propè *Grodnam*, florens fine Auguſti: annua. *Geranium puſillum Linnæi* petalis bifidis, cæruleis. Foliis reniformibus, palmatis linearibus, acutis, quòd etiam frequens eſt propè *Grodnam* in arvis; non mihi videtur diſtincta ſpecies à *rotundifolio*.

FOLIIS DUPLICATO-PINNATIS.

Caule erecto

84. Geranium fœtidum

Caulis cubitalis, ramoſus, ramis rubeſcentibus. Folia ſæpe rubra, duplicato-pinnata, lobis primis ſemibilobis, ultimis longè confluentibus, dentibus inæqualiter lanceolatis. Pedunculi biflori, ſtipulæ perexiguæ. Calyces piloſi, decem angulati. Petala roſea ſubrotunda, venis albis picta.

Geranium Robertianum. L: communis propè *Grodnam,* juxta vias in umbra, florens Junio: annua. Foliorum fætor ſingularis, & proprius: folia ſemper prorsús inutilia, reperi tanquam vulneraria; herba recens contuſa cimices pellit.

Caule proſtrato.

85. Geranium pentandrum.

Caulis procumbens, ramoſus. Folis duplicato-pinnata, pinnulis acutè inciſis. Pedunculi axillares multiflori. Calyx ſubhirſutus. Petala inæqualia, ſcilicet duo ſuperiora breviora, roſea.

Geranium cicutarium L: ubique propè *Grodnam* in arvis cultis, florens Majo, Junio: annua.
Obs: Specimina minima inveniuntur vix palmamaria, foliis vix hirſutis, caule proſtrato; alia etiam frequentia circa *Grodnam* caule suberecto pedali. Foliis villoſis roſtro capſularum longiſſimo, quæ vix cum *cicutario* Linnæi sub eodem nomine deſignari poſſunt.

POLYPETALÆ
DIPLOSTEMONES.
SUCCULENTÆ.
STILI DUO.

Petalis flavis.

86. Saxifraga lutea

Cauliculi vix pedales, ſimplices, sub flore hirſuti, erecti. Folia alterna lanceolata, ima latiora, ſubovata. Calyx expanſus, subhirſutus. Petala quinque magna, ovato-lanceolata, flava, maculis croceis notata. Germen superum. Fructus bilocularis ovatus, bicornis, nitens, ſemina ovata, acuminata, lucida.

Saxifraga hirculus. L: in pratis paludosis circa *Grodnam Lipsk*, florebat Majo: perennis. Petala ad basim gerunt lacunam oblongam nectariferam, seu imam bivalvem, apicibus acutis.

PETALIS ALBIS.

Radice granulosa.

87. Saxifraga granulata.

Radiculis intermixti bulbuli succulenti, seu radix granulata. Caulis pedalis parum foliosus, brachiatus ramis penè nudis, præter filiformes bracteas. Folia subhirsuta, succulenta, inferiora longe petiolata, reniformia, obtusè dentata; caulina palmata. Pedunculi longi, viscidi. Calyx subhirsutus, viscidus. Petala longa, elliptica, alba, venis viridibus. Fructûs capsula bilocularis, bicornis.

Saxifraga granulata L: communis propè *Grodnam* ubique in pascuis florens initio Maji: perennis. Bulbuli seperati novas plantas producunt. Masticata folia mitia sunt subacida, contusa in *phlegmonibus*, & *hemoroidibus* utile cataplasma largiuntur; vix tangunt herbam pecora.

Obs: Frequentia sunt circa Grodnam specimina minora, quorum folia omnia ad paginam inferiorem exhibent denſa punĉta, crocei coloris, qnaſi herpetica.

Foliis plurimis trifidis.

88. Saxiſraga trifida.

Caulis ereĉtus, biuncialis & qnadriuncialis, ramoſus, viſcidus. Folia radicalia petiolata, trilobata; caulina ferè ſeſſilia, alterna, cuneiformia, ſimplicia aut trifida, aut quinquefida. Pedunculi axillares uniflori, aut biflori. Petala alba elliptica. Capſula bilocularis, bicornis.

Saxifraga tridaĉtylites communis, in arvis propè Grodnam: Florens initio Maii: annua.

STILI QUINQUE

Foliis planis

89. Sedum complanatum.

Radici, grumi olivares ad originem ramorum, adnaſcuntur. Caules pedales ereĉti. Folia planiuſcula, patentia, ſerrata. Flores corymboſi

terminantes, corymbo foliofo denfo. Calyx exiguus parum carnofus quinquefidus. Petala quinque albefcentia lanceolata. Stamina decem capfulæ quinque purpureæ.

Sedum Telephium L: frequens in monticulis arenofis propè *Grodnam Łofofnœi* florens Julio: perennis.

FOLIIS CYLINDRICIS.

Herba infipida

90. Sedum mite.

Longa radix palmares cauliculos producit, in fumma parte ferè trifidos. Folia fubovata adnato-feffilia, gibba, erectiufcula, fexfariam imbricata, infipida, feu non acria. Flores duo aut tres in quoque ramo lutei feffiles fat magni; ftamina decem.

Sedum fexangulare L: paffim propè *Grodnam* in monticulis aridis juxta *Niemen*, florens Junio: perennis.

Herba acri

91. Sedum acre.

A præcedenti differt foliis confertiſſimis ſeu denſius imbricatis & ſapore acri urente.

Sedum acre L: communis ubique in paſcuis propè *Grodnam* florens Junio: perennis. Succus cum melle mixtus egregie ulcera ſanioſa ad ſtatum vulneris recentis reducit; intus præſcriptus, cùm ſacharo edulcoratus & dilutus in ſufficienti quantitate aquæ, vomitum & purgationem excitat, ad dragmam unam in ſcorbuto & febre quartanna, verè efficax auxilium.

STILIS NUMEROSIS.

Foliis ciliatis.

92. Sempervivum ciliatum.

Ex roſula foliorum primo conniventium inde ſe expandentium, caulis cubitalis erectus hirtus, ſquammis hirſutis aſperſus, ſuperne ramoſus, ramis incurvis, ſpica ramoſa & folioſa. Folia roſulæ ovato-lanceolata, craſſa, per oras ciliata, ſæpe rubra hinc convexa inde, concava. Calyx duodecim aut quatuordecim

fidus ſegmentis ciliatis, apice purpureis. Petala ad quatuordecim ſubpurpurea, hirſuta, anguſta, ſæpe unguibus cohærentia Stamina ad triginta. Fructus capſulæ ad duodecim & ſexdecim in circulum diſpoſitæ, mucronibus extrorſum verſis. Flores corymboſi racemis reflexis: cæterum roſulæ radicales alias generant, magnoſque ceſpites faciunt, ſeu propagines ſunt patuli.

Sempervivum tectorum L: florebat fine Julii: copiosè in monticulis aridis *Łoſoſnæ*, prope *Grodnam*. Succus foliorum aqueo - nitroſus, subacris, in *ulceribus ambuſtis, rhagad bus, hemoroidibus*, jure laudatus, cum melle mixtus in *Aphthis* infantum, pretioſum topicum.

Obſ: Huc veniunt ſpecimina propaginibus globoſis, saturatè rubentibus. Floribus luteis ſulphureis. An ſint ſempervivum globiferum Lin? Communia ſunt in monticulis arenoſis propè *Grodnam* & *Vilnam*.

POLYPETALÆ
DIPLOSTEMONES.
EPICARPIÆ.

GERMINA INFERA.

CALYX DUPLEX.

PETALA QUINQUE.

Fructu hiſpido.

93. Agrimonia adhærens.

Caulis erectus, hirſutus, cubitalis, ſimplex. Folia hirſuta, pinnata pinnulis alterne minimis, extremo impare petiolato. Flores ſpicati. Pedunculi remoti uniflori, biflori. Petala quinque lutea. Calyx quinquedentatus, altero lappaceis aculeis plurimis formato-obvalatus Stamina duodecim. Semina duo in fundo calycis.

Agrimonia Eupatoria L. ſat frequens in pratis sylvarum prope *Grodnam*, iuxta *Niemen.* Florens Julio: perennis. Primo vere radix leniter & grate aromatica, herba subauſtera. Cataplaſma ex foliis optimum detergens in ulceribus ſanioſis, quorum margines ſunt molles & flaccidi: decoctum foliorum & radicis non contemnendum in *Diarhœis diuturnis*, & *febribus intermittentibus.* Boves & equi hanc herbam reſpuunt.

PETALA QUATUOR.

GERMEN CYLINDRICUM

Seminibus nudis, flore luteo.

94. Oenothera graveolens.

Caulis quatuor pedalis, erectus, angulosus, ramosus, hirsutus; folia ovato-lanceolata, plana denticulata: flores sessiles, axillares, laterales: calyx quadrifidus: petala quatuor lutea, emarginata, germen inferum. Stamina octo: stilus unus: fructus capsula teres, sulcata semina angulosa, nuda, seu non papposa.

Oenothera biennis. L: Grodnensis communis ubique, florens Julio: biennis. Flores spargunt odorem penetrantem.

Obs: Passim inveniuntur in arenosis locis specimina caule vix semipedali, partibus omnibus minoribus.

Seminibus papposis.

EPILOBIA L:

Calyx unifolius, quadrifidus: petala quatuor reflexa: Stamina octo calyci inserta: stilus stygmate crasso, in junioribus integro,

in adultis quadrifido: fructûs capſula longa quadrilocularis, quadrivalvis: ſemina plurima; nuda in Oenothera, pappo coronata in Epilobiis, folia ſimplicia, flores ſpecioſi.

Foliis hirſutis.

95. Epilobium hirſutum L:

Caulis ramoſus, ſubhirſutus, tripedalis, & ſex pedalis: folia ſemi amplexicaulia, decurrentia elliptica lanceolata, argutè serrata, hirſuta, flores terminantes ſub-umbellati, calyx lanceolatus, per ætatem reflexus: petala magna, cordiformia, purpurea: ſiliquæ hirſutulæ, biunciales.

Grodnenſis communis in pratis humidis ſylvarum, florens Julio: perennis.

96 Epilobium hirſutum parvo flore L:

Habitus præcedentis, ſed omnia minora; flos dilutè carneus. Folia oppoſita lanceolata, ſerrata, ſeſſilia, villoſa.

Grodnenſis communis in pratis humidis *Łoſoſnæ*: perennis.

Floribus roſeis venoſis.

97. Epilobium roſeum.

Caulis quadriuncialis, glaber: superiùs villoſus. Folia inferiora oppoſita, superiora alterna, ovato lanceolata, petiolata, ſerrata, glabra. Flores parvi. Petala roſea albicantia, venis ſaturatioribus picta. Stigma clavatum indiviſum. Germen album, villoſum.

Epilobium roſeum SCHREBERI Inveni florentem Augusto: in paſcuis humidis juxta amnem *Łoſoſna* prope *Grodnam*. Perennis.

Foliis glabris.

98. Epilobium glabrum.

Caulis bipedalis, villoſus: folia ovato-lanceolata, glabra, dentata, nervoſa; inferiora oppoſita, ſuperiora alterna: ſiliquæ subhirſutæ; petala profundè cordiformia, carnei coloris. *Epilobium montanum* L: *Grodnenſis*, communis in ſylvis *Łoſoſnœ*, *Grandzicze*; florens Julio: perennis.

Caule quadrilaterali.

99. Epilobium tetragonum L.

Caulis pedalis obtusè tetragonus, ramosus; folia elliptica, lanceolata, dentata & integra: inferiora oppofita, superiora alterna; flos exiguus: filiquæ tomentofæ.

Grodnenfis in pratis aquofis sylvarum circa *Labnam*, & alibi.

Floribus purpurafcentibus.

100. Epilobium purpurafcens

Caulis femipedalis, teres, glaber, ramofiffimus, Folia oppofita & alterna, lanceolata, glabra, serrata, bafi decurrentia parva. Flores alterni parvi: petala purpurafcentia. Germen villosum, pilis breviffimis. Siliqua longiffima acutè angulata, ferè glabra.

Epilobium obfcurum Schreberi frequens propè *Grodnam* juxta ripas ftagni dicti *Jeziory*. Florebat Julio: perennis.

Foliis anguftis.

101. Epilobium tomentofum.

Caulis cubitalis, vix ramofus, erectus: folia

oppoſita lanceolata, anguſta, integerrima; ſiliquæ tomentoſæ.

Epilobium paluſtre L: in pratis aquoſis circa ſtagnum *Jeziory* & alibi florens Julio: perennis.

Corolla irregulari.

102 Epilobium difforme.

Caulis erectus, firmus, parum ramoſus, folia glabra, ſubtus incana ſparſa, tranſverſim nervoſa, integra, undulata, eliptico-lanceolata: flores quaſi ſpicati; calyx læte purpureus: petala purpurea, vix emarginata; ſuperiora inſigni hiatu ab inferioribus remota. Stamina nutantia. Stilus deorſum curvus.

Epilobium Anguſtifolium L: Lithvanica in ſylva *Bobrowſczyznæ*, florens Auguſto: perennis,

Obſ: Frequens eſt etiam varietas circa *Grodnam*, flore etiam difformi, sed foliis anguſtioribus linearibus subtus reticulatis. Calyce purpureo nigreſcente, flore purpureo & albo. Cæterum Epilobiorum medulla & ſtolones eſculenti, bonum pabulum ſuppeditant pecoribus. Pappus ſeminum cum goſſypio mixtus texi poteſt, & facillime paratur pro tibialibus.

DIPLOSTEMONES

PETALORUM NUMERUS IN EADEM PLANTA DIVERSUS.

Scapis ſucculentis. ſquammoſis.

103. Monotropa flagrans.

Radix paraſita fagi, aut abietis radicum, ſucculenta. ſquammoſa. Caulis ſimplex, flaveſcens, foliis nudus, ſquammis ovatis aſperſus: flores terminantes ſpicati. ſpica florens cernua, curvata, fruteſcens, erecta, elongata: flores lutei flaveſcentes, cylindrici, vix aperti: foliola calycis quatuor petaloidea, petalis breviora, baſi excavata, mellifera: petala quatnor: ſtamina octo duorum ordinum: ſtilus unus, ſtygmate craſſo excavato; fructûs capſula ovata, sulcata, quatuor loculis & quatuor valvis: ſemina minima: in flore supremo petaſa, & foliola calycis quinque, ſtamina decem.

Monotropa hypopitis L: *Grodnenſis* ubique in ſylvis, florens Junio, Julio: perennis. Odor primulæ veris penetrans. Planta jam florens vix palmaris, poſtea elongatur ad altitudinem unius pedis. Filamenta ſtaminum villoſa, an-

theræ grifeæ, magnam quantitatem pollinis ejacu'ant Germen magnum. Petala inæqualia; paffim inveni specimina petalis albefcentibus; vix vere diftinguuntur foliola calycis, a petalis; unde plurimi auctores numerant octo petala in floribus lateralibus, & decem in terminali: ex una radicæ plerumque duo tres & aliquando quatuor caules, feu fcapi oriuntur. Squammæ in juniori planta luteæ, in adulta albefcentes,in defficcata fulvæ, fed femper pellucidæ; jam flores adfunt in fcapo, vix triunciali.

DIPLOSTEMONES.

BACCIFERÆ

Foliis terminantibus verticillatis.

104. Paris quadrifolia.

Radix tuberofa, craffa; caulis unicus, fimplex, erectus, palmaris & pedalis: folia terminantia caulem infra nodum quatuor, ovato lanceolata, quafi verticillum formantia: pedunculus uniflorus ex centro verticilli: calycis folia quatuor angufta, corollâ longiora; pe-

tala quatuor viridipallentia, angusta, linearia, longa, patula: stamina octo: stili tres: fructus bacca mollis, nigra. quatuor sulcis distincta, quadrilocularis; semina plurima.

Paris quadrifolia L: Grodnensis sylvatica communis, florens Majo: perennis. Odor & sapor aliquid virulenti habent, & narcotici: extus applicata in inflammationibus utilis: certe enecat galinas: sat parca dosi baccæ deglutitæ anxietates excitant.

Obs: Folia nervosa nervis anastomosi unitis. Pedunculus foliis paulo brevior, foliola calycis lanceolata. inversa. Petala viridialbescentia, etiam inversa. Anthæræ in medio filamenti enatæ albescentes, quatuor linearum longæ. Germen magnum nigro violaceum, angulis obtusis octo exaratum, stili violacei folia: inæqualia, passim quinque & sex sepæ constituunt inveniuntur in verticillum. Caulis basi cærulescit: folia fricata inter digitos spargunt odorem sambuco analogum; masticata excitant saporem proprium non mihi ingratum.

DIPLOSTEMONES
CAPSULA QUINQUELOCULARIS.
COROLLA DIFFORMI
STAMINIBUS CORNICULATIS.

Scapo unifloro.

105. Pyrola uniflora.

Folia radicalia, petiolata; subrotunda ſerrata, teneriora Scapus quadriuncialis uniflorus. Flos nutans ſequentibus major. Calyx albus, magnus, ſegmentis ſubrotundis. Petala lactea, ovato-lanceolata, lineata. Stamina reclinata. Stygma maximum quinquefidum.

Pyrola uniflora L: rara propè *Grodnam*. Una vice inveni florentem Junio in sylva *Bobrowſzczyzna*. Perennis. Flores spargunt odorem Convalariæ Majalis.

SCAPO MULTIFLORO
Foliis rotundatis majoribus.

106. Pyrola major.

Caulis aphyllos nec ramoſus, multiflorus; racemo denſo. Folia radicalia petiolata, sub-

rotunda, glabra. Calices semiquinquefidi. Dentes ovato-lanceolati. Petala alba lactea ov.ta. Stamina recurvata, ſtylus brevis rectus ſtygmate quinque-partito.

Pyrola rotundifolia L: in omnibus ſylvis communis propè *Grodnam*. Florens Junio, Julio: perennis.

Foliis rotundatis minoribus,

107. Pyrola minor.

Folia ac habitus præcedentis, ſed minor racemus longior, & laxior. Stylus incurvatus. Stygma minus. Stamina surſum reflexa ſeu aſcendentia.

Pyrola minor L: rarior propè *Grodnam* inveni florentem fine Junii iu sylva juxta *Nemenum*.

Caule lignoſo.

108 Pyrola fruteſcens.

Caulis palmaris, lignoſus, ramoſus. Folia conferta ad summitatem ramorum, dura, glabra, ſplendent a, nigro viridia, obversè lanceolata, ſeu cuneiformia, dentato ſerrata:

ex centro foliorum pedunculus multiflorus. Flores ſubumbellati. Calyx quinquefidus coloratus. Petala quinque rubra. Antheræ roſeæ. Stigma magnum. Stilus brevis. Germen craſſum coloratum.

Pyrola umbellata L: sat frequens propè *Grodnam* in sylvis *Łoſoſnæ* & alibi, florens fine Julii. perennis.

Floribus uno latere verſis.

109. Pyrola secunda.

Radix lignoſa, tenuis, alba. Caules plurimi ex uua radice quadriunciales. Folia ſupra radicem in caule crenulata, ſerrata, subundulata, ovato-lanceolata, subtus læte viridia, supra nigreſcentia, ſplendentia. Flores racemoſi nno latere verſi, ſeu secundi. Calyx minimus albeſcens. Petala alba concava conniventia. Antheræ albæ. Stamina petalis longiora. Stylus rectus longior corollâ & ſtaminibus. Stigma craſſum uudulatum. Bracteæ minimæ lanceolatæ, floribus oppoſitæ.

Pyrola ſecunda L: florebat fine Junii propè *Grodnam* in ſylva *Grandzicze*: perennis.

ARBORES.

COROLLA DIFFORMI TRICOLOBÆ.

Floribus racemosis.

110. Æſculus Caſtanea.

Arbor excelſa. Folia digitata, septena, foliolis ovato lanceolatis, ſerratis; medio maximo, lateralibus minoribus. Flores racemoſi, racemo erecto, amplo, palmari. Calyx exiguus, quinquedentatus. Petala quinque inæqualia, villoſa; alia alba, alia roſea. Stamina ſeptem, filamentis longis; Stylus unus ſtygmate craſſo. Fructûs capſula hiſpida trilocularis, trivalvis. In quoque loculo ſemina duo magna, farinoſa, glabra, caſtanea.

Æſculus Hyppocaſtanum L: arbor exotica nunc cicurata in tota Europa jam excelsas inveni in horto Dominicanorum *Grodnæ* & alibi. Floruit initio Junii: Folia hujus arboris non tam defædantur ab erucis in Lithvania ſicut in Gallia: caſtaneæ coctæ farinam pro ovibus nutritivam copiosè largiuntur, ex iiſdem facili

enchèrisi gluten saponaceum obtinetur, utile pro mundationè linteorum: cortex amarus valet pro debellandis febribus intermittentibus.

COROLLA UNIFORMI.

DICOLOBÆ

Foliis trilobatis.

111. Acer Trilobus.

Frutex excelsus, cortice rugoso, fisso scabro. Folia opposita longè petiolata, lobata, lobis tribus, lateralibus semibifidis, medio semitrifido: in summis ramis racemus florum ex longis pedunculis compositus. Calyces quinquefidi. Petala quinque. Stamina octo. Pistilus unus. Fructûs capsula bilocularis, alis terminata. Semina duo.

Acer campestris L: in sylvis circa *Grodnam*, observatus in sylva *Bobrowszczyzna*; florebat Majo.

Foliis quinquelobatis.

112. Acer Quinquelobus.

Arbor excelsa. Folia quinqueloba inæquali-

ter ſerrata, lobis lateralibus minimis, medio maximo: flores racemoſi exigui, racemis pendulis: in iſto ſicut in præcedenti germen abortit.

Acer pſeuda-platanus L: inveni iuxta vias circa *Grodnam*; an ſit spontanea in ſylvis ignoro. Florebat Majo. Vernali tempore cortex vulneratus, fundit celeri curſu magnam quantitatem aquæ, quæ evaporatione ſuccum derelinquit ſacharatum.

COROLLA UNIFORMI.
CAPSULA QUINQUELOCULARIS.
FRUTEX.

Foliis ferrugineis

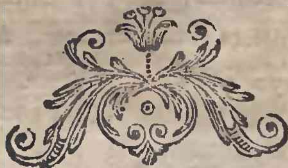
113. Ledum Graveolens.

Frutex caule cubitali, ramoſo, & ramis teretibus glabris. Folia alterna, perennia, petiolata lanceolata, longitudinaliter revoluta, subtus hirſuta pilis intricatis, ferrugineis, Flores corymboſi. Calyx parvus quinquefidus. Petala quinque patentia, ovata concava, alba.

Stamina decem. Stilus unus, Fructûs capſula subrotunda, quinque locularis, cernua, baſi quinquefariam dehiſcens.

Ledum paluſtre L inveni circa *Grodnam* in paludoſis locis ſylvæ *Bobrowſzczyzna*. Florebat fine Maji: Folia fœtida, nauſeoſa, amara. Florum odor gravis, & penetrans etiam ad magnam diſtantiam, certe cephalalgiam promte excitans. Decoctum arcet Boum, & suum pediculos illitum. rami pellunt cimices: oleum per deſcenſum cum cortice betulæ, corio Ruſſico odorem conciliat; loco humuli in cereviſia conficienda producit horrendas *cephalleas*, tinea & ſcabies lavacro tollitur, tuſſis ferina involucro mitigatutur: *hæc omnia auctoritate* Linnæi.

Obs: Rami flexibiles ferè nudi, nam folia & florea evolvuntur, verſus extremitatem. Anthæræ albæ. Calyx minimus Pedunculi nutantes. Germen turbinatum, glutinoſum, viride.

FASCICULUS SECUNDUS

POLYPETALÆ
MULTI - STAMINEÆ.

VASCULIFERA

114. Tilia:

Arbor ex procerrimis. Folia cordato-lanlanceolata, serrata, nervis ſubtus villoſis, cum fulvis, ad nervorum diviſiones, glandulis. Pedunculi cum ſtipulis ligulatis, nervoſis, multiflori; calyx quinque partitus. Corolla quinquepetala. Stamina circiter triginta. Fructus bacca ſicca globoſa, quinquelocularis, quinquevalvis, baſi dehiſcens.

Tilia Europæa L: communis in ſylvis Lithvaniæ propè *Grodnam* iuxta *Niemen* florens Julio: Arbor poſt ducentos annos jam decrepita, lignum album leve pro ſcriniis tabulis & operibus tornatorum utiliſſimum. Cortex telas rudes, vincula, & funes suppeditare poteſt. in Lithvania omnes ruſtici calceos ex ligulis

corticis ſibi parant, trabes etiam leviſſimos complanato eodem peragunt. Flores ſvaveolentes, apibus eximium mel suppeditant. unde vinum polonicum *Lipiec* dictum optimum, in diſtrictibus quorum sylvæ maximam quantitatem oſſerunt Infuſio florum in *cephalalgia* jure laudata: fructns contra diſſenteriam ſub fine morbi, lene pretioſum adſtringens.

Foliis perforatis.

115. Hypericum perſoratum.

Caulis teres. alatus, ramoſiſſimus. Folia ovata, perforata, ſeu perlucide punctata, in circumferentia punctis nigris aſperſa, ſummirami nigris glandulis ornati. Flores terminantes, subumbellati. Calyx non maculatus. Petala flava, punctis nigris marginibus asperſa. Stili tres.

Hypericum perforatum L: ubique propè *Grodnam* in agris, florens initio Julii: perennis. Flores oleum eſſentiale, copioſum flagrantiſſimum rubrum, largiuntur; infuſio florum cum vino, certis obſervationibus probata in ulce-

ribus internis & externis, in non nullis *Diarrhœis*, in levitate inteſtinornm poſt *Diſſenteriam*, in *hypochondriaſi* quotiescunque adeſt *ſaburra* in primis viis. Flores inficiuunt oleum, & ſpiritum carmeſino colore; herba cum lana in alumine macerata, illam satis pulchro flavo colore tingit. Flores fricati tingunt digitos colore cæruleo: cæterum species diverſa quoad habitum juxta varias ætates; primo anno caules ſimplices & folia minora producit.

Caule quadrato.

116. Hypericum quadrangulum.

Caulis quadrangularis. Folia majora ovata, obſcuriùs, quam præcedens, perforata; per oram nigris punctis aſperſa, Flores minores Petala ochrea raro punctata.

Hypericum quadrangulum L: rarior præcedenti, paſſim in pratis sylvarum propè *Grodnam*, florens Julio: perennis.

Caule proſtrato.

117. Hypericum humifuſum

Canlis ramoſus, proſtratus, teres, palmaris. Folia ovata obſcurè perforata, glabra, per

oram punctis nigris aſperſa. Flores axillares. Calyx, ſtamina, ſtili, & petala nigris punctis aſperſa.

Hypericum humifuſum L: communis in omnibus arvis arenoſis prope *Grodnam*, florens Julio, Auguſto: annua.

Obs: Ex radice fuſca, ramoſa, plurimi caules proſtrati, inæquales. Pedunculi longitudine foliorum. rara puncta nigra in foliolis calycis. Anthæræ parvæ, luteæ, transverſim poſitæ. Stili tres inverſi. Germen magnum.

Foliis perfoliatis.

118. Hypericum amplexicaule.

Caules erecti, teretes, in summitate ramoſi. Folia cordata amplexicaulia, glabra, glauca, perforata non punctata. Flores in panniculas spicatas pene nudas, rariores, diviſi. Calycis foliola ſerrato glanduloſa; petala aurantii coloris, ad apicem punctata.

Hypericum pulchrum L: rara circa *Grodnam* inveni florentem fine Julii: in ſylva Prædii *Brigittanum* dicti *Kochanovo*.

Calycibus globuligeris

119 Hypericum glandulofum.

Caulis erectus, teres, cubitalis. Folia per o-ram punctata, ovata, magna relative ad a-lias fpecies. Flores pauciores in spicam bre-vem difpofiti; foliola calycis lanceolata, fer-rato glandulofa. Petala verfus apicem pun-ctata.

Hypericum montanum. L: non rara circa *Gro-dnam* in sylvis iuxta *Niemen*, florens initio Augufti: perennis.

Obs: Huc reduco specimen, caule bi-pedali, rubefcente, fimpliciffimo, rotundo. Foliis oppofitis, subrotnndis, subtus albefcen-tibus, nervofis, punctis nigris ad margines notatis. Calycis foliola obtufa, non ciliata. Petala brevia, extus pulchre punctis nigris picta. Stili tres. Flos unicus, terminans cau-lem, foliis floralibus circumvallatus. Flore-rebat 17. Augufti. propè *Grodnam*, in aquo-fis *Łofofnæ*. Videtur Caryophvllus paluftris, foliis subrotundis, incanis, floribus aureis, Mentz. pug. t. 7. f. 3. unde affinis Hyperico

elodi, ſed in noſtro, certè caulis non repit.

Foliis hirſutis.

120. Hypericum hirſutum.

Habitus præcedentis, ſed caulis hirſutus, magis ramoſus. Folia ovata, mollia, villoſa, perforata non punctata, ſpicæ florum longiores. plurimæ, calycis foliola lanceolata, ſerrata, glanduloſa.

Hypericum hirſutum L: paſſim propè *Grodnam* inveni florentem fine Junii, in oeconomia *Łabna.*

STAMINIBUS AD DUODECIM.

STILIS TRIBUS, PETALA PELTATA, GERMEN TRICOCCUM.

PETALIS INTEGRIS.

Foliis lanceolatis.

121. Tithymalus fruticoſus.

Radix craſſiſſima. Caulis craſſus sexpedalis. Folia circum ſerrata, lanceolata obtuſa, ex omnibus alis rami folioſi, & floriferi, ramis umbellam. ſuperantibus. Umbella multifipe

subtrifida, bifida. involucellis ovatis. Petala flava, obtuſa, integra, quatuor aut quinque. Fructus totus verrucis exaſperatus.

Euphorbia paluſtris L: paſſim in pratis uliginoſis, propè *Grodnam*, in sylva *Bobrowſzczyzna* & juxta *Niemen*, florens Julio: perenuis.]

Obs: Vicina eſt species, caule sublignoſo, bipedali, inferius rubeſcente. Radice longa, lignoſa. Foliis caulinis alternis, lanceolatis, integerrimis; ramorum folia ſunt linearia, Pedunculi generales, naſcuntur ex axillis omnium foliorum caulinorum; in extremitate caulis octo pedunculi generales, verticillum formant. involucra & involucella cordato-acuminata, ex his duo pedicelli ſteriles oriuntur. Collegi octava Auguſti, in arvis prope *Grodnam*.

Foliis cuneiformibus ſerratis.

122. Tithymalus ſerratus.

Caulis erectus, brachiatus, ſemipedalis. Folia cuneiformia, ſerrata, alterna. Flores omnes hermaphroditi, tetrapetali, petalis integris. Umbella universalis quinquefida, pentaphylla:

partiales bis trifidæ; triphyllæ, deinde dichotomæ, diphyllæ. Involucellis ovatis.

Euphorbia helioſcopia L: communis in agris cultís propè *Grodnam*; annua Juxta Linnæum succus corroſivus, exulcerans inſtar cantharidum; verrucas, clavos odontalgiam tollit; editur ab ovibus, ſed facit *diarrhœam*, non vero in bobus, & carnem odore ingrato afficit: juxta *Hallerum.* ſapor lactis subsalſus non acris; tingit cartham cyaneam.

Obs: Sæpe inveni specimina, vix triuncialia perfecta, colorata, rubeſcentia in his radii umbellæ breviſſimi, lente ſtamina evolvuntur, numeravi variis temporibus, a ſex ad duodecim. Umbellæ radii non ſunt conſtantes, verè flores omnes fertiles, hermaphroditi.

PETALIS BICORNIBUS.

Foliis obovatis.

123. Tithymalus rotundifolius.

Caulis ramoſus, decumbens, pedalis. Folia integerrima, obovata, petiolata. Umbella trifida, dichotoma, involucelis involucrisque

ovatis. Flores omnes hermaphroditi Petala bicornia. Fructus glaber, ſeu margine scaber.

Euphorbia peplus L: rarior circa *Grodnam* obſervavi tantum in cultis propè *Białyſtok*; floret Julio: annua. Succus acerrimus, exulcerans, verè verrucas corrodit; inſtillata guttula in dente carioſo dolente, cito corroſione nervi ceſſat dolor, primo momento atrocior redditus.

Foliis ſetaceis.

124. Tithymalus Anguſtifolius.

Caules pedales, folioſi. Folia linearia subtus carinata. Umbella multifida, dichotoma. Involucella, ſeu bracteæ, sub flore cordiformia, numeroſa ad decem. Petala lunata cornubus brevibus: ſtamina pauca ad decem: Capſula levis.

Euphorbia cyparitias L: nunquam obſervavi in Lithvania, frequentem inveni in arvis propè *Varſaviam*: floret initio Junii: perennis.

Ob, Sume folia Euphorbiarum noſtratium, ſicca in fornace, pulveriſa, ſerva in loco ſicco per

integrum annum, miſce cum ſucco Glycirhizæ, habebis ſimili doſi catharticum, prorſus ſimile Jalapo, & præſtantiſſimum medicamentum contra febres intermittentes, herpetes, ſcabiem ophtalmias ſeroſas, cephaleas, Rheumatiſmos frigidos.

PETALIS FIMBRIATIS.

Foliis lanceolatis.

125. Reſeda undulata.

Caulis bipedalis. Folia plurima ad terram in orbem ſparſa, lanceolata, integra baſi utrinque uni-dentata longa juniora, undulata, denticulata Flores ſpicati, ſpica aphylla prælonga, Calyx quadrifidus, laciniis duabus ſuperioribus latioribus. Petala quatuor laciniata. Stamina ad viginti Stili tres. Fructus capſula ore dehiſcens, rugoſa, triquetra, ſemitrilocularis.

Reſeda luteola L: nunquam inveni circa *Grodnam* obſervavi circa *Varſaviam* & in diſtrictu *Brzeſciensi* Florens Julio; annua. Inter pecora, ſolæ oves interdum folia carpunt, inflexo cacumine etiam noctu ſolem ſequitur, ad ſeri-

cum tingendum adhibetur, & omnes colores inter album & luteum suppeditat, quando bullit, ingratum & nauſeoſum odorem ſpargit.

RHOEADEÆ
STAMINA PLURIMA
PETALA QUATUOR.
SILIQUA

Pedunculis umbellatis.

126. Chelidonium luteum.

Caulis ramoſus, cubitalis. Folia ſemipinnata; foliolis lobatis, lobis obtuſis, ſerratis. Pedunculi compoſiti, axillares. Flores subumbellati. Calyx bifolius. Petala quatuor, lutea. Stamina ad triginta, Fructûs ſiliqua tenuis, unilocularis. Semina plurima.

Chelidonium majus L: frequens propè *Grodnam* inter rudera urbis florens Majo. & Junio: perennis. Rupta folia ſtillant humorem flavum, amarum, acrem, ingratum, & proprium ſpargentem odorem. qui ſæpius cum utili effectu in ulceribus ſanioſis a nobis fuit præſcri-

ptus; pulvis foliorum in *chlorosi*, *ictero chronico*, aliisque obstructionibus utile, & pretiosum offert practicis auxilium; sed nunquam succum recentem intus svaderem; vidi etenim post similem administrationem anxietates, & *cardialgias* atroces exortas.

Obs: Caulis fistulosus, aquosus Vasa quæ continent succum luteum. pauca, lente cristallina, facillime distinguenda. Succus iste, super cutem maculas difficile emendabiles derelinquit. Pagina inferior foliorum albescens calyx ante evolutionem petalorum monophyllus, viridi-lutescens. Petala ovata. Stamina longitudine petalorum, sæpe inveni quinquaginta. Filamenta lutea. Pedunculi valde elongantur, post casum corollæ Petioli & caulis pilis albis, longis, intricatis, onusti Calyx raris pilis hirsutus. Bracteæ sicut involucrum ad summitatem pedunculi generalis. Radix sublignosa, nigrescens; mitior est succus luteus ante evolutionem floris.

CAPSULA UNILOCULARIS CORONATA.

Foliis glaucis amplexicaulibus.

127. Papaver glabrum.

Caulis brachiatus, cubitalis. Folia glauca, glabra, amplexicaulia, lata, incifa. Calyx bifolius, caducus Flos magnus ante expanfionem nutans, diverfi coloris. Petala quatuor, macula ad ungues notata; capfula sphær ca levis magna, operculo reflexo, fub quo foramina decem.

Papaver somniferum L: magna copia colitur in Lithvania, unde fæpe fpontaneum invenitur, humor lacteus copiofus incifione & contufione ex foliis, & capfulis nondum maturis, obtinetur, qui leni evaporatione *opium* optimum nobis couceffit, sed debilius, vix enim quadruplici dofi somnum conciliat. Lithvani noftri ftupendam quantitatem feminum papaveris hujus comedunt. Flores, capfulæ & fuccus omnes indicationes rite adimplent quotiescunque in morbis acutis & chronicis lenimen dolorum tranquillafque noctes, medici ægrotantibus suis defiderant; cæterum papa-

ver magnam quantitatem ceræ apibus largitur.

Fructu elongato glabro

128. Papaver atro-purpureum.

Caulis erectus, hirsutus. Folia pinnatifida hirsuta, pinnis acutè dentatis, & profunde lobatis. Pedunculi longi uniflori. Calyx hirsutus. Petala miniata macula in unguibus atro-purpurea. Fructus tenuior & oblongior quàm in præcedente, etiam glaber; operculo minus serrato planiore.

Papaver Rhœas L: rara propè *Grodnam* inter segetes. Florens Julio: annua. Planta latescens nauseosa, amara; succus inspissatus narcoticus; infusio florum anodina in catharis & pleuritide, sicut in dissenteria, torminibus ventris, sæpe utilis evadit.

Fructu ovato lævi.

129. Papaver breviflorum.

Caulis quadripedalis, pilis rigidis inferne patulis, superne ad caulem appressis, hirsutus.

Folia hiſpida pinnata, pinnis lobatis. lobis acute inciſis. Calyx totus hirſutus Petala minora quàm in Rhæade, minus rubra, macula unguium obſcuriori. Capſula ovata, glabra, lineis percurſa, elongata.

Papaver dubium L: ſat frequens propè *Grodnam* inter ſegetes, florens fine Junii: annua. Iſtius etiam ſuccus amarus, nauſeoſus; igitur ſuccedaneus Rhæadis rarioris.

Obs: Ex una radice, caules decem, multiflori. Folia fere glabra, nervis tantum hirſutis in una pagina, rari tamen pili obſervantur. Filamenta nigra; anthæræ ſubluteſcentes. In variis floribus unius individui, inveni ſtygmaata ſeptem, octo & novem. Non rara eſt etiam circa *Grodnam* varietas flore albo.

Fructu hiſpido

130. Papaver clavatum.

Caulis cûbitalis, hirſutus pilis inferne, patulis superne & in pedunculis magnis, albis, ad caulem appreſſis. Folia hiſpida pinnata, pinnis lobatis, lobis acutè inciſis, den-

tibus ariſtatis. Calyx raris pilis aſperſus. Petala pallide miniata, unguibus nigris; capſulæ clavatæ, ſeu oblongæ, ovatæ, coſtis percurſæ, hiſpidæ.

Papaver argemone L: communis in arvis propè *Grodnam*, florens Junio: annua. Succus etiam amarus, nauſeoſus.

Obſ: Folia caulina tripartita, pinnatifida, ſubſeſſilia. Caulis ramoſus. Capſulæ sulcatæ, angulosæ. Color petalorum non eſt conſtans; inveni specimina crocei coloris.

PET LA NUMEROSA.
Calyce pentaphyllo.

131. Nymphæa lutea.

Radix flaveſcens, profundè in lutum demerſa, maxima, longiſſimos pedunculos, & petiolos uſque ad ſuperficiem aquæ producens. Folia natantia plana, coriacea, ex sagittatis rotunda. Calyx ex quinque foliis craſſis, intus coloratis. Petala calyce multo minora, sulcata, crenata, quatuordecim ad viginti, lutea. Fructus capſula ovato-conica, diſco ſtriato coronata.

Nymphæa lutea L: communis prope *Grodnam*, in omnibus aquis ſtagnantibus aut lente fluentibus Łoſoſnæ & alibi: florens Majo Junio; perennis.

Obſ: In pedunculo craſſitudine digiti minimi textu tenui celluloſo, fibras diſtinctas, nudo oculo exhibet, veſiculæ iſtæ ſemper ſunt aqua plenæ. Foliola calycis extus præſertim baſi viridia, ad margines lutea, ſed illorum tota lamina interna lutea; plerumque duodecim petala invenio, obverſè ovata, spatulata, nervo eminente, ad medium paginæ ſuperioris. Stamina ultra centum, juxta tres ordines diſpoſita, quorum duo extus inverſi ſuper petala. Anthæræ ad latera filamentorum planorum, luteorum. Germen magnum, policare, figuram cucurbitæ exhibens. Stygma planum, sulcatum, inde ſtellatum. Flos ſvaviſſimi odoris.

Calyce quadrifolio

132. Nymphæa Alba.

Habitus præcedentis, ſed flos major albus. Calyx quadrifolius, petalis brevior. Fructus ſpæricus.

Nymphæa alba L: in aquis, etiam communis propè *Grodnam*, florens Julio; perennis Utriusque radix subamara, subacris, ſed recens: nam deſſiccata mere farinoſa, fatua.

TRIPETALÆ
DIOICAE.
MONOICAE

Foliis ſagittatis.

153. Sagittaria monoeca.

Caulis erectus, panniculatus. Follia nulla in caule, radicalia petiolata juniora graminea, ſimplicia, adultiora ſagittata; bracteæ sub pedunculis ovato-lanceolatæ, purpureæ; calyx trifolius. Petala tria: ſtamina plurima; germina nulla. In maribus superioribus, feminæi flores, in imis verticillis exhibent germina plurima, abſque ſtaminibus: fructus rotundus ex numeroſiſſimis capſulis monoſpermis.

Sagittaria Sagittifolia L: communis in aquis, *Grodnenſis*; florens Junio: perennis.

Obs: Petala magna, unguibus purpureo-violaceis, laminis albis. Stamina innumera, capi-

tulum formantia; filamentis breviſſimis; antheris purpureo-violaceis. Flores verticillati: Verticilli ex tribus pedunculis in uno ſpecimine: in floribus imi verticilli, qui exhibet communiter flores fœmininos, enucleavi petala nondum evoluta, inveni conſtanter, ſtamina ſicut in verticillis superioribus, unde crederem plantam iſtam, per accidens evadere monoicam, ſcilicet debilia filamenta, parum numeroſa, cito marceſcere, poſt evolutionem floris. Huc venit varietas etiam ſat frequens, propè *Grodnam*, ſeu Gramen Bulboſum aquaticum. C. B. prod: p. 4. Radices plurimæ filamentoſæ; ex his naſcitur pedunculus semipedalis, vagina folioſa binnciali ornatus, ſupra vaginam profert pedunculus corpus ſolidum, bulboſum, oblongum, maculis plurimis luteis, oblongis tinctum, in fundo viridi, intus ſucculentum humorem lacteum, ſat copioſum poſt expreſſionem exhibens: longitudine unius, pollicis, craſſitudine quinque linearum. Ex radice naſcuntur plurima folia graminea, aquoſa, semipedalia, integerrima: plurima talia specimina, variis temporibus

examinavi, ſed nullum florens potui invenire. Vigebat ſpecimen deſcriptum fine Maij, in aquis rivi *Horadnicæ*.

STAMINA PLURIMA.

FRUCTUS BACCA.

Foliis ciliato-aculeatis.

134. Stratioites enſiformis.

Ex nodo carnoſo, succulento, magnitudine nucis, tot naſcuntur radices, quot folia Radices funiculiformes in lutum penetrantes, bipedales, ſimplices, albæ. Folia longè lanceolata, enſiformia triangularia, ciliato aculeata. inter folia ſcapus foliis brevior. Spatha bifolia, concava, tres flores pedunculatos complectens. Calyx triphyllus coloratus. Petala tria albo-carnea, obcordata, calyce duplo majora. Stamina numeroſa ad viginti, filamentis breviſſimis, anthæris ſimplicibus, luteis, Germen inferum. Stili sex bipartiti. Fructus bacca ſex-locularis, utrinque attenuata.

Stratiotes Aloides. L: communis propè *Gro-*

dnam in aquoſis *Loſo nœ*, & alibi; florebat Julio perennis Radiculæ & folia tali modo inveſtiunt tuberem radicis, ut vix appareat a radice ad medium foli; dentes minimi diſtantes cartillaginei, pungentes; antiqua folia fragilia, nova involventia ſcapum, mollia letius viridia; rigorosè calyx eſt monophyllus, trifidus in meis plereque ſpecimina inveni hermaphrodita. in paucis obſervavi flores tantum fœmineos. ſed in iſtis erant filamenta breviſſima ſtaminum, circa germen: affinitate naturali cum palmis, plantis exoticis, hæc ſpecies amandanda Fœni meſſoribus nudis pedibus aquam intrantibus, aculeis infeſta; vermes copioſiſſimos ſuſtentat & alit.

Foliis reniformibus.

135. Hydrocharis rotundifolia.

Caules natantes. Folia aquæ impoſita coriacea rotundata reniformia. Flores dioici, ſeu mas & fœmina in diverſis ſtirpibus. Pedunculi axillares ex vaginis bifoliis, ſeu spatha diphylla, in mare & fœmina. Calyx parvus trifidus. Petala tria diaphana, alba, unguibus luteis, patu-

la, rotundata. Mari ſtamina novem, anthæris gemellis ſex, exteriora breviora, extrorſum curva, tria interiora setam ex baſi emittentia, ſeu ſtilifera; fœminæ ſtili sex. Fructus capſula sexlocularis, polyſperma, infera.

Hydrocharis morſus ranæ L: communis in aquis lentè fluentibus *Loſannæ*, & alibi florebat fine Julii: perennis. Potiùs multiplicatur ſtolonibus gemmiferis, quàm ſeminibus.

PETALA TRIA, STAMINA SEX STILIS NUMEROSIS.

Foliis ovatis acutis.

136. Aliſma latiſolia.

Radix bulbiformis, ſucculenta, alba, radiculas capillaceas innumeras producens. Folia radicalia longe petiolata, ovato lanceolata, nervoſa; ſcapi, ſeu caules cubitales nudi, paniculati. Pedunculi ramoſi, verticillati. Calyx triſolius. Petala tria, roſea, exigua. Stamina ſex. Stili plurimi. Fructus ex filiculis monoſpermis, trigonis, in circulum diſpoſitis.

Aliſma plantago Aquatica L: communis propè

Grodnam in locis uliginoſis, florens Auguſto: perennis.

Obſ. Sæpe petala alba, aut liliacea, & bifida, Stamina pet lis brevi ra, Bracteæ ſiccæ sub pedunculis. Fructus concavus, ex capſulis revolutis. Frequens eſt var etas. foliis non ovatis, ſed lanceolato - acuminatis, latitudine octo linearum, longitudine ſex pollicnm; in iſta rariores sunt flores, duo tantum verticilli remoti. Petala rubra, minima. Germ na. plurima, capitulum formantia. quodque germen triſulcatum. Florentem inveni initio Junij, in aquis Łoſoſnæ. Mihi videtur intermedia ſpecies, diſponenda inter Plantaginem & Ranunculoidem.

Foliis diverſis.

137. Aliſma diverſifolia.

Caules repentes ex geniculis radicnlas emittentes. Folia oblonga, obtnſa, anguſta & ovata. Pedunculi solitarii. Umbellá pauciflora. Capſulæ circiter octo.

Aliſma natans L: in aquis ſylvæ *Bobrowſzczyzna* circa *Grodnam* florens Julio.

Foliis lineari-lanceolatis.

138. Alifma Anguftifolia.

Caules erecti palmares. Folia radicalia lineari, lanceolata, longe pedunculata nervofa Flores verticillati. Petala rubra. Pedunculi longi Fructus globofi, squarrofi, seu undique echinati.

Alifma ranunculoides L: paffim invenitur in foffis propè *Grodnam* florebat Julio: perennis.

Obf: In fylva propè *Grodnam* octava Junii, in paludofo loco, inveni specimen fingulare, quod hic defigno futuris Botanicis, nam disfectionem peregi floris nondum aperti, unde tutum genus non potui obtinere; in hoc caulis fingulariter contortus. Folia verticillata, tria aut quatuor. lanceolata, fucculenta, glaberrima, quinquenervia, fupra alia alterna folia lanceolata anguftiora, in centro foliolorum quinque, approximatorum, subvillofurum, inveni glomerulos duos goffypio obductos, acicula evolvi unum, obfervavi tres laminas petaloideas interius, tres alias virides exterius. Sex ftamina anthæris magnis.

FRUCTUS CAPSULA. CALYX QUINQUE PHYLLUS, FOLIOLIS DUOBUS MINORIBUS.

Caule suffruticoſo, floribus luteis.

139. Ciſtus luteus.

Suffrutex procumbens caulibus numeroſis pedalibus, ramoſis. Folia oppoſita oblonga, elliptica ſubhirſuta, revoluta integerrima, ſtipulæ axillares lanceolatæ. Calyx quinquefidus, foliolis linearis, duobus minoribus. Petala quinque magna, aurea, patula, splendentia, rotundata. Stamina plurima. Pedunculi uniflori. Fructûs capſula unilocularis.

Ciſtus helianthemum L: communis ubique in paſcuis circa *Grodnam*, florens Majo, Junio:

Obſ: Baſis caulis rubeſcit, & ſæpe inveniuntur ſpecimina, caulibus & foliis rubris. Huc veniunt, etiam specimina foliis magnis, longitudine unius pollicis, nigreſcentibus, vix villoſis.

STAMINA PLURIMA.

FRUCTUS BACCA.

Floribus racemoſis, foliis pinnatis.

140. Actea racemoſa.

Caulis tripedalis, ramoſus, folioſus. Folia duplicato-pinnata, Foliolis ovatis impari trilobato. Flores racemoſi, racemo ovato. Calyx quadrifolius caducus. Petala quatuor calyce majora, alba acuminata. Stamina viginti, flore majora. Bacca matura nigra, elliptica, compreſſa, unilocularis. Semina multa ſemiorbiculata.

Actea Chriſtophoriana L: communis in ſylvis propè *Grodnam*, in umbroſis locis florens initio Julii; perennis. Radix lignoſa acris, baccæ nauſeoſæ, fætidæ, venenatæ; ſuccus baccarum cum alumine coctus, dat colorem nigrum. Odor foliorum vix ullus. Sapor ſub receſſu amaro-acris ſubadſtringens, proprius.

Obs: Lobi foliorum inæquales, dentato-ſerrati, dentibus magnis. Pedunculi albi, diaphani, apice incraſſati. Petala anguſta, nivea, alba. Stamina ſexdecim ad viginti quatuor, inveni

in variis ſpeciminibus. Anthæræ albæ. Stilus nullus. Stygmata & germina alba. Bracteæ lineares, ad baſim cujuſque pedicelli.

Pauci flores ſeu ſex in quoque racemo; ſæpe infra ramum, pedunculum ferens, invenio duos flores ſeſſiles,

STAMINA PLURIMA CALYCIS LATERI INTERNO ADNATA. STILUS UNUS.

FRUCTUS DRUPA NUCLEO INTEGRO.

Ramis muticis.

141. Prunus inermis.

Arbor mediocris altitudinis, ligno pulchro rubro, firmo, inermis. Folia alterna petiolata, ovato-lanceolata, ſerrata, convoluta, ſubhirſuta. Flores ex eadem gemma bini, terni, longe petiolati. Calyx glaber serratus, non reflexus, intus gummate plenus. Petala quinque patula, cava, alba, ſubviridia. Stamina ad viginti. Stigma ſpongioſum craſſum.

Fructus succulentus, in ſponte natis acidus, cultura dulcis, ovalis, oſſiculo compreſſo utrinque acuminato.

Prunus domeſtica L: ubique culta propè *Grodnam* florens Majo: Fructus edulis, coctus alvum laxat.

Ramis ſpinoſis.

142. Prunus spinoſus.

Frutex vix quatuorpedalis, ramoſiſſimus. Folia ovato-lanceolata, glabra, ſerrata, tenera, acerba. Pedunculi axillares, plerumque uniflori Calyx non replicatus, ora fimbriata. Petala quinque alba, ungue vix ullo. Stamina ad viginti. Stilus longus ſtigmate globoſo; fructus drupa piſi magnitudine, acidoacerba.

Prunus ſpinoſus L: nunquam inveni circa *Grodnam*, obſervavi in diſtictu *Brześcienſi*, floret Majo. Cortex in febribus intermitentibus pretioſum etiam suppeditat auxilium, poſt toleratos aliquos paroxiſmos; flores recentes, homines delicatiores ſat bene purgant, ſuccus fructuum immaturorum spiſſatus; acacia dicta

germanorum in diarrhæis chronicis optimum adſtringens; druparum maturarum ſuccus, addita sufficiente quantitate aquæ, poſt fermentationem vinum non ingratum largitur, ex quo etiam spiritus ardentes eliciuntur.

Fructu rubro acido.

143. Ceraſus rubra.

Arbor humilis. Folia ovato-lanceolata glabra, conduplicata. Flores subumbellati; Umbellis ſubſeſſilibus. Petala ovata ſat firma albo roſea. Fructus acidiſſimus.

Prunus ceraſus L: colitur propè *Grodnam*, etiam spontanea facta in non nullis sylvis; florens initio Maji. Cum baccis spiritus gratiſſimus, penetrans, fermentatione obtinetur. In praxi gummi ceraſorum noſtratium, ſuccedaneum omnium exoticorum, etiam arabici, utile auxilium non modo pro correctione draſticorum, ſed per ſe efficax in curatione diſuriæ, ſtranguriæ, diſſenteriæ, herpetum, excoriationum.

Drupa exigua nigra.

144. Cerafus nigra.

Arbor procera albo cortice. Folia ovato lanceolata, fubtus pubefcentia, ferrata conduplicata. Flores sub-umbellati longe petiolati. Calycis fegmenta reflexa, fæpe colorata. Petala quinque subcordata albo rofeo tincta, ftamina circiter triginta. Fructus drupa nigra, exigua, dulcis, fub rotunda, glabra, officulo subrotundo acuminato.

Prunus avium L: frequens in sylvis circa *Grodnam*, florens Aprili, Majo. Cortex melius verè febrifugum, pretiofum in febribus intermittentibus tertianis, vernalibus; gummi ftillans ex flavo rubellum, mite in diffenteriis, ftranguriis, colicis pretiofum *anodinum*; infufum florum *thæiforme* aromaticum, mitigat dolores *in colicis fpafmodicis.* Fructus refrigerant sed vix nutriunt, infufione ex eo potus obtinetur mefforibus salubris: fermentatione gratum & generofum vinum nobis conceffit, quod diftillatione liquorem spirituofum fvavem copiosè largitur.

Floribus racemosis.

145. Padus racemosa.

Frutex decem-pedalis. Folia decidua ovato-lanceolata, serrata, subtus in basi biglandulosa: flores racemosi, racemo basi folioso. Calyx non reflexus. Petala quinque basi serrata. Stamina à viginti ad triginta. Stigma dilatatum, bifidum; fructus macilentus, niger, ossiculo scabro.

Prunus padus L: communis in omnibus sylvis propè *Grodnam*, ex primis florens fine Aprilis. Calyx ingrati odoris, sat bene persicæ saporem referens. Folia nauseosa respuunt capræ, & equi: baccas dulces, & nauseosas intactas relinquunt aves, impune tamen illas sale conditas comedunt homines; lignum leve & flexibile; decocto corticis saturatissimo curatur *Siphilis* notante Linnæo.

STILI DUO

BACCA INFERA DISPERMA.

Ramis spinosis foliis trifidis.

146. Crategus spinosa.

Frutex diffusus, quindecimpedalis, spinosus,

spinis rectis solitariis; folia nitida glabra, serrata, alia integra, retusa alia, trilobata alia, pinnatifida, pinna impari maxima. Flores terminantes umbellati. Calyx quinquefidus, segmentis reflexis. Petala quinque alba, subrotunda, margine crispo serrato. Stamina ad viginti. Stili duo, passim tres, & quatuor, Fructus inferus est bacca rubra, farinosa, ossiculo uno aut duobus, aut tribus, aut quatuor.

Crategus Oxyacantha L: passim in sylvis propè *Grodnam*, florens fine Maji: frutex utpote difformis, & spinosus, sepibus aptissimus, lignum tenax & durum ad rotas, manubria, & alia instrumenta aptissimum; flores quasi fætidi, in affectionibus spasmodicis, infusione suppeditant utile auxilium; baccarum farina subdulcis, mucum nutritium continet: fermentatione subacta, vinum sat gratum largitur,

STILI TRES

BACCA INFERA TRISPERMA.

Ramis inermibus, foliis pinnatis glabris.

147. Sorbus glabra.

Arbor vigintipedalis, ramoſa, erecta, folia pinnata, foliolis firmis, glabris, ſerratis, ovato-lanceolatis, parium octo extremo majore. Flores umbellati Calyx quinquefidus, ſegmentis acutis. Petala quinque alba, cava, subrotunda: Stamina ad viginti; fructus bacca infera, ovata, ruberrima, seminibus tribus quatuor aut quinque fæta.

Sorbus aucuparia L: communis in sylvis propè *Grodnum*, florens Junio. Lignum sat durum, & firmum seu tenax ad rotarum radios, cochleas prælorum, ad insculpendas ligneas icones utilis. Flores penetrantiſſimum spargunt odorem, in sylvis qui a quinquaginta paſſibus percipitur; ſuccus baccarum vere ſicut dixit Linnæus alvum ducit, abſque torminibus; ex eo per fermentationem vinum, & ſpiritus parari poſſunt: baccæ nutrimentum hyeme copiosè concedunt plurimis avibus, præ-

ſertim *Amperidi* garrulo: ruſtici Lithyani conſervant magnam quantitatem baccarum deſſicatarum, iiſq; utuntur contra ardores, & tumefactiones faucium, & tonſillarum.

STILI QUINQUE
GERMEN INFERUM.
FRUCTUS POMUM QUINQUELO-CULARE POLYSPERMUM.

Floribus corymboſis, Fructu conico.

148. Pyrus corymboſus.

Arbor magna, ſpinoſa, ligno duro. Folia ovato-lanceolata, ſerrata, glabra. Flores corymboſi. Calyx superus quinquefidus. Petala quinque, albo-roſea. Stamina ad viginti. Stili quinque. Germen tomentoſum. Fructus pomum conicum, carnoſum, quinque loculare, loculis cartilagineis.

Pyrus communis L: spontanea peracta in Lithvania. Florens Majo. Mater varietatum cultarum: spontaneæ fructus acerbiſſimus; ſativæ evadunt dulces, ſpinaſque amittunt; lignum

rubrum, ponderofum: ad varia inftrumenta utile, etiam ad sculpendas icones ligneas: atrum colorem Ebeni æmulum facile induit; ficera feu vinum ex dulcibus pyris paratur.

Floribus subumbellatis, fructibus rotundis compreffis.

149. Malus umbellata.

Arbor in plurimis attributis fimilis pyro, sed folia brevius mucronata, minùs manifefto-ferrata. fubtus villofa. Flores rubentes, odorati quafi umbellati, Pedunculi breviores, quàm in pyro. Fructus rotundus, circa pedunculum cavus, fupernè minus depreffus, quàm in pyro.

Pyrus malus L: communis in *Lithvania* & propè *Grodnam*, florens Aprili. Lignum durum, leve, tornatoribus utile pro variis inftrumentis; cortex lanas colore citrino tingit. Acida mala sylveftria egregium dant vinum pomaceum, gratum fed flatulentum; mala sativa acido-dulcia, saniffima, præfertim cocta in morbis acutis, decoctum cibum gratum ægrotantibus largiuntur.

STAMINA PLURIMA CALYCI INSERTA.

CAPSULÆ PLURES CONGESTÆ.

Petalis quinque.

150. Ulmaria pentapetala.

Caulis erectus, tripedalis. Folia pinnata, foliolis acutè serratis, minimis intermixtis, extremo trilobato maximo. Flores cimosi. Calyx quinquefidus coloratus, segmentis inflexis. Petala quinque, alba magna, subrotunda. Stamina à quindecim ad viginti quinque Fructus capsulæ sex ad decem, maturæ tali modo contortæ, ut dolii formam exhibent. Semen minimum in quaque capsula.

Spiræa Ulmaria L: communis in omnibus pratis uliginosis, propè *Grodnam* Łososnæ & alibi, florens Iunio: perennis. Flores aromatici. infusi utiles in morbis *exanthematicis*, quotiescunque propter inertiam naturæ difficilis est eruptio; decoctum foliorum leniter adstringens in fine *dissenteriarum*, in *diarhœis* a laxitate iure & merito commendatur: herbam equi negligunt, sed certe capræ, oves, & boves avidè illam devorant.

Obs: Radix nodofa, filamentofa, lutea. Caulis angulofus, medullofus. Folia alterna. Stipulæ duæ ferratæ, oblique a caule ad petiolum tendentes. Anthæræ albæ. Sæpe invenio quatuor tantum petala, aliquando cymus florum deformatur, non nullis pedunculis valde prolongatis.

Petalis fex

151. Filipendula hexapetala.

Radix ramofa, ex radiculis teretibus, producit tubera ovalia. Caulis bipedalis, erectus. Folia pinnata, foliolis uniformibus, ferratis, minimis intermixtis, extremo impari trilobato; ftipulæ amplexicaules, maximæ ferratæ. Flores terminantes corymbofi. Calyx femifexfidus. Petala fex alba, aut subrubella, elongata. Stamina numerofa, ad triginta. Fructûs capfulæ duodecim ad viginti, in circulum difpofitæ; ftilo recurvo perfiftente terminatæ.

Spiræa filipendula L: in pratis & pafcuis prope *Grodnam*, florens Julio, initio: perennis. radices coctæ pulverifatæ farinam non ingratam mihi suppeditarunt, fues eas avidè era-

dicant & comedunt. Flores aromatici, herba ſtiptica, ſub-adſtringens, contra album fluxum uteri, utilis; equi hanc plantam intactam relinquunt.

Obſ: Corpora radicum succulenta, cortice nigro, figuram & magnitudinem olivarum referunt. Plereque folia radicalia petiolata; caulina pauca, ſeſſilia. Calyx quinque aut ſexfidus, segmentis inverſis, inveni petala quinque, ſeptem & octo, ſed plerumque ſex caduca; facie externa apice roſea, interna alba. Stamina raro ultra viginti quatuor, corollis longiora. Anthæræ didymæ, snbluteæ. Germina plurima, annulatim diſpoſita. Stili breviſſimi duodecim, ſtygmata glutinoſa, magna.

STILI PLURIMI
CALYX BACCATUS POLYSPERMUS.
Calycibus tomentoſis, caule ſerpente

152. Roſa ſerpens.

Caulis ramoſus, ramis debilibus, ſpinis incurvis armatis. Folia pinnata, ſeptena, foliolis subtus glaucis, supra glabris, ovato-lan-

ceolatis, serratis impari majore. Petioli aculeati. Stipulæ magnæ petiolatæ, bifidæ, Flores in summis ramis conferti. Pedunculis glabris. Calyces tomentosi, segmentis pinnatis, & semipinnatis: Petala purpurea, cordata svaveolentia. Fructus ovatus ruberrimus.

Rosa canina L: in sylvis propè *Grodnam*, non rara in sylva *Volmeri*. Florens Julio: Flores svaveolentes minimam quantitatem olei essentialis ethærei largiuntur, dessicati diu conservant principium aromaticum; infusio cardiacum utile in omnibns morbis, in quibus vires deficiunt; conserva rosarum in tenesmis diarhæis cum torminibus, sæpe utiliter præscribitur.

Ramis denso spinosis.

153. Rosa spinosissima.

Caulis ramosus, vix bipedàlis, ramis spinosissimis. Folia pinnata, foliolis novenis glabris, serratis. Petiolis aculeatis; Calycis foliola indivisa. Petala alba, parva. Fructus rotundi nigricantes.

Rosa spinosissima L: rara circa *Grodnam* inveni in campis florentem Junio: quatuor milliaribus à *Grodna* ad occidentem.

Foliis subtus rubiginosis.

154. Rosa rubiginosa.

Rami recti, spinis aduncis horridi. Folia quina, aut septena, ferè rotunda, supernè subhirsuta, inferne rubiginosa, odorata subviscosa stipulæ ciliatæ, pilis capitatis. Petioli scabri. Pedunculi glabri. Folia calycis pinnatifida, laciniis ciliatis, corollæ luteæ, parvæ. Germina subrotunda, glabra. Fructus maturus nigrescens.

Rosa eglanteria L: vix verè spontaneam hanc speciem in Lithvania declarare possum, in horto Botanico fuit allata tanquam civis sylvarum, sed quod certùm sæpissime inveni in hortis derelictis.

GYMNO-POLYSPERMÆ.

STILI PLURIMI NUMEROSI.

CALYX QUINQUEFIDUS.

BACCA EX PLURIMIS ACINIS COMPOSITA.

FRUTICES, FOLIIS COMPOSITIS,

Caule suberecto fructu rubro.

155. Rubus ſericeus.

Caules ex una radice lignoſa, plurimi, erecti, alii herbacei, alii sublignoſi; in caulibus herbaceis paucæ ſpinæ, vix pungentes. Folia quinata, ternata. Petiolis canaliculatis, foliolis ovato-lanceolatis, subtus albis, villoſis: foliola calycis longè acuminata, reflexa, intùs albo villoſa, petala flaccida, alba, lata. Filamenta plana. Anthæræ nigreſcentes. Baccæ rubræ, flagrantes, villosæ.

Rubus idæus L: florebat initio Junii in sylvis iuxta *Niemen.* Succus baccarum copioſus, gratiſſimus in omnibus febribus, præſertim inflammatoriis & *ſinochis* utiliſſimum potum suppeditat; vinum deliciosum, fermentatione bene directa ex illo facili encheriſi obtinetur.

Caule ſerpente fruticoſo, fructu nigro.

156. Rubus ſruticoſus.

Frutex procumbens, ramis decem - pedalibus, ſpinis rectis & aduncis. Folia quinata, & ternata, foliolis vix tomentoſis, rhomboideis, inciſis, ſerratis. Petioli ſpinoſi. Pedunculi teretes, villoſi. Petala flaccida, alba & rubeſcentia. Baccæ nigræ numeroſæ, glabræ, ſtilis perſiſtentibus.

Rubus fruticoſus L: aliis rarior: circa *Grodnam* florentem obſervavi Junio: in Oeconomia *Łabna* Baccarum dulcium succus inſpiſſatus pigmentum offert, nigro rabicundum, etiam fermentatione vinum producit; infantes qui magnam copiam baccarum comedunt, diarrhææ sunt obnoxii.

Caule proſtrato fructu cæruleo.

157. Rubus cæruleus.

Caules proſtrati aculeati. Folia ternata, foliolis ſemibilobatis, ſerratis, subhirſutis. Pedunculi teretes, lanuginoſi, longi, uniflori, bi-

flori, raris brevibus spinis, armati. Calyces tomentosi. Petala alba. Fructus cæruleus, ex majoribus & paucis acinis compositus.

Rubus Cæsius L: communis propè *Grodnam*, in arvis; florens Junio: perennis.

HERBACEI FOLIIS COMPOSITIS.

Caule serpente herbaceo, fructu rubro.

158. Rubus ruber.

Caulis herbaceus hirsutus, prostratus flagellis reptantibus, radicatis, vix sinosus. Folia ternata, glabra, foliolis lateralibus semibilobata. Pedunculi hirsuti, subspinosi, uniflori & multiflori. Calycia foliola lanceolata, vix villosa, Petala alba Baccæ. rubræ ex paucioribus duobus, tribus, aut quatuor magnis acinis distinctis, compositæ.

Rubus Saxatilis L: non rara in sylvis propè *Grodnam* florens Juuio: perennis. Succus baccarum gratissimus, etiam vinum post fermentationem largitur.

Foliis ſimplicibus.

159. Rubus ribis folio.

Radix repens filiformis. Caulis ſemipedalis, inermis, herbaceus, ſimpliciſſimus, villoſus Folia tria alterna petiolata, quinquelobata, inæqualiter ſerrata. Stipulæ binæ ad baſim petiolorum, flos terminalis unicus, pedunculatus. Calyx quinquefidus, patens, petala quinque, alba, magna, obovata, venoſa. Bacca ex paucis acinis pallidè, ruffis.

Rubus chamæmorus L: in humidis ſylvarum propè *Grodnam*, ſat frequens: florens Junio: perennis. In hac ſpecie aliæ plantæ sunt mares, aliæ feminæ, ſexu diſtinctiſſimæ. Baccæ gratiſſimæ conditæ cibum suppedditant gratiſſimum Phtiſicis, hemophtiſicis, & ſcorbuticis.

Huc venit alia species.

Cujus Caulis herbaceus, palmaris, ſimplex, baſi glaber, ſuperne hirſutus, erectus, rotundus. Folia tria aut quatuor, petiolis longis, canaliculatis, birſuto-subſpinoſis ternata: foliolis magnis, inæqualiter serratis, ovatis, pagi-

na inferiori albeſcente, lateralibus sub - ſeſſilibus. Stipulæ duæ lanceolatæ, ad originem petiolorum. Pedunculi tres, vix pollicares, hirſuti, naſcuntur ex apice pedunculi craſſioris, generalis, bracteis minimis circum - vallati: ex eodem puncto exurgit petiolus, tria foliola ferens minora. Calyx quinquefidus. Petala quinque alba, anguſta, erecta. Stamina erecta, filamentis latis, villoſis; anthæris nigro - luteis. Frequens in sylvis Lithvaniæ, florebat decima Junii: in sylva juxta *Niemen*. Odor florum ſvaviſſimus. Baccæ paucæ, rubræ. Millitat inter ſaxatilem & arctium, ſed in noſtro certe non sunt flagelli reptantes, figura Oederi tab: 488. perfecte refert noſtrum, ſed in noſtro tres pedunculi ſimul oriuntur, breviores folio florali, præterea petala in noſtro conſtanter alba, minora & anguſtiora.

STILI NUMEROSI

CALYX OCTOFIDiES

Caule erecto.

160. Tormentilla erecta.

Radix craffa, magna tuberculofa, succo rubra, plena, Caules erecti, ramofi, pedales. Folia radicalia, petiolata, caulina feffilia, omnia quinata, foliolis inferioribus minoribus, Calycis fegmenta hirfuta, Petala quatuor cordiformia, lutea ungue croceo. Stamina à decem ad viginti. Receptaculum pappo diftinctum. Semina circiter octo.

Tormentilla erecta L: communis propè *Grodnam* in omnibus sylvis, florens fine Julii: perennis. Radix auftera cum aromate; decoctum intus sumptum sub fine diffenteriarum & in diarhæis ab inertia efficax remedium vidi phtifim ufu pulveris tormentillæ sanatam, extus decoctum in ulceribus utile topicum. Pulvis radicum non modo infervit pro coriis preparandis, fed etiam illarum succus illa fat pulchro colore tingit.

Caulibus repentibus.

161. Tormentilla reptans.

Habitus præcedentis; differt caule repente ex geniculis radiculas emittente. Foliis minoribus albidioribus, & profundius serratis, caulinis petiolatis, colore florum ſaturatiore.

Tormentilla reptans L: inveni propè *Grodnam* in ſylva dicta *Grandzicze.* florebat fine Julii: perennis.

CALYCIBUS DECEMFIDIS.
FOLIIS TERMINATIS.
FRUCTUS BACCATUS EX ACINIS NUMEROSIS.

Flagellis reptans, fructu succulento.

162. Fragaria ſucculenta.

Radices nigræ ramoſæ. Caulis flagellis reptans per intervalla radicatis, ramoſus, floridus. Folia ternata, inferna alba, villoſa, ovato-lanceolata. Pedunculi breves, uniflori. Calyx monophyllus, decemfidus, ſegmentis refle-

xis. Petala alba patula. Stamina circiter viginti. Receptaculum ovatum, maturitate rubrum, & ſucculentum, cui semina nuda adhærent.

Fragaria veſca L: communis in omnibus sylvis prope *Grodnam*, florens majo; perennis. Radicis decoctum aquam tingit colore rubro, cum sacharo edulcoratum Phtiſanna grata, & utilis Herpeticis, hipochondriacis, ictericis. Fructus dulcis ſvaveolens, omnibus gratus. Phtiſicis non contemnendum medicamentum. *Obſ*: Ante evolutionem, folia plicata iuxta longitudinem nervorum, & tot ſunt plicæ, quot sunt nervi, in hoc ſtatu involuta ſtipulis ſiccis, ſicut folia arborum in gemmis; ſeneſcens tantum planta ſtolones ex radice producit: ſæpe ſegmenta calycis apice bifida. Petala crenulata.

Abſque flagellis, fructu deſſiccato.

163. Fragaria ſicca.

Habitus præcedentis. Caulis durior decumbens, repens, ſed flagella non producens. Pe-

dunculi longiores lanuginoſi Calyx hirſutior. Petala emarginata, cordata Placenta, ſicca, nec bacam referens. Folia retuſa, infernè albidiora.

Fragaria ſterilis L: rara circa *Grodnam* inveni florentem initio Maij, in Oeconomia *Łabna*, in paſcuis: perennis.

SEMINA PLURIMA MUTICA.

FOLIA TERNATA.

Foliis hirſutis, petalis luteis.

164. Potentilla triſolia.

Caules biunciales. & triunciales, ſtipulæ magnæ ovato-lanceolatæ. Folia radicalia, petiolata, ternata, ovata hirſuta, paucis dentibus serrata, caulina tripartita anguſtiora, duobus ſtipulis ornata, pedunculi pauci flores, terminantes caulem, Petala lutea cordata, calyce majora. Semina numeroſiſſima.

Potentilla Norvegica L: frequens in paſcuis prope Grodnam, florens Majo: perennis.

FOLIA QUINATA.

Caule reptante.

165. Potentilla reptans.

Caulis longè repens, radicatus. Folia ſeptena, aut quina, digitata, hirſuta, ſerrata, foliolo intermedio maximo. Pedunculi uniflori. Flores flavi, petalis cordatis.

Potentilla reptans L: frequens propè *Grodnam* in paſcuis, florens fine Junii: perennis. Foliorum decoctum leniter adſtringens in ulceribus, diſſenteriis, febribus intermittentibus, tumefactione faucium, oedematoſa catharali utile medicamentum, certis obſervationibus comprobatum.

Obs: Sæpe caulis repit tenuiſſimus, ad diſtantiam quinque pedum. Folia in noſtris plerumque quinata, oppoſita, longè petiolata; ad nodos inflatos ſtipulæ duæ, palmatæ, bifidæ aut trifidæ. Inter utrumque petiolum pedunculus naſcitur uniflorus: quinque foliola interna calycis, colorata. Anthæræ & ſtili lutei.

Caule decumbente.

166. Potentilla minor.

Radix lignoſa, longè repens. caules plurimi declinati, multiflori, in ſummitate laxe ramoſi. Folia radicalia longe petiolata, quinata, retuſa, ſubhirſuta; Caulina ſtipulata, ovato-lanceolata, ternata. Pedunculi uniflori, calyx hirſutus, foliolis exterioribus purpuraſcentibus. Petala lutea, cordata.

Potentilla verna L: in paſcuis prope *Grodnam*, florens Aprili: perennis.

Obs: Huc reduco ſpecimen florens, fine Aprilis propè *Grodnam*, circa palatium dictum *Staniſlawow*. Minima planta, vix triuncialis. Caules plurimi, breviſſimi. Folia ternata, sat longè petiolata; foliolis letè viridibus, piloſis, crenato-dentatis. Stipulæ duæ lanceolatæ, petiolatæ, ad originem cujuſque petioli; ſed quod præcipue notandum petala minima, lutea, calyce breviora.

Foliis ſericeis, petalis maculatis.

167. Potentilla maculata.

Habitus præcedentis. Folia radicalia quinata ſerrata, alba, ſplendentia, retuſa oris argenteis, ſericeo pilo, hirſuta; caules declinati ſemipedales, ſummè ramoſi. Stipulæ ovato lanceolatæ, acutæ Flores terminantes caulem. Calyx pilis albis, ſericeis hirſutus. Petala magna crocea, ad unguem macula saturatiori tincta.

Potentilla aurea L: communis ubique in paſcuis propè *Grodnam*, florens initio Maji; perennis.

Foliis ſericeis. Petalis albis.

168. Potentilla alba.

Caules filiformes, procumbentes, pedales, villoſi. Folia quinata apice conniventia, inferiora longe petiolata, pagina inferiori alba, ſericea, caulina breviter petiolata, ternata, cum ſtipulis duabus longis lanceolatis. Calyx sericeus. Petala alba.

Potentilla alba L: frequens propè *Grodnam*, *Lo*-

ſoſnæ florens initio Maji: perennis. In pleriſque ſpeciminibus, longitudo foliolorum unius pollicis & dimidii, vixque caulis poteſt dici procumbens: alia ſpecimina inveni, foliis multo minoribus, caule vere procumbente, unde fortè circa *Grodnam*, poſſidemus potentillam albam & cauleſcentem Linnæi. Quinque dentes adsunt terminantes folium impar, quatuor terminant folia intermedia, & duo tantum exteriora. Stipulæ lanceolatæ, longitudine unius pollicis, ad mediam longitudinem, petiolo agglutinatæ. Foliola ante evolutionem plicata sunt, ſicut duo folia libri. Diameter corollæ decem linearum. Stamina circiter triginta, quorum plereque caſtrata. Stili viginti quatuor, certe, glabri. Fundus calycis purpureus, ſubhispidus.

Foliis ſeptenis, caule erecto.

169. Potentilla acutiſolia.

Caulis erectus cubitalis, ligneſcens. Folia digitata, ſeptena, & quina hirſuta, ſub aſpera, viridia, lanceolata, acutè serrata; ſtipulæ profunde laciniatæ. Flores subumbellati,

terminantes. Calyx villosus. Petala sulphurei coloris, cordata, emarginata.

Potentilla recta L: frequens in pascuis propè *Grodnam*, florens Junio: perennis.

Foliis apice serratis subtus albis.

170. Potentilla tomentosa.

Caulis erectus, lignosus. Folia quinata, subtus albo tomento obducta, apice serrata, cuneiformia, longa, stricta, inferiora petiolata, superiora sessilia, angustiora. Flores subumbellati terminantes caulem, Calyx albus, villosus. Petala lutea, non maculata, subrotunda.

Potentilla argentea L: rarior propè *Grodnam*, in pascuis *Łabnæ* florens Junio: perennis.

Obs: In Chloride *Grodnensi* deleatur Potentilla supina, utpotè nondum sat rigorose determinata.

FOLIIS PINNATIS.

Foliolis albis splendentibus.

171. Potentilla argentina.

Caules repentes. Folia radicalia plurima, pin-

nata, foliolis ovato - lanceolatis. serratis, ſubtus tomentoſis, albis, ſplendentibus, intermixtis minoribus. Pedunculi uniflori, axillares. Petala lutea rotunda.

Potentilla anſerina L: communis propè *Grodnam* iuxta foſſas, florens Julio; perennis. Radix & folia mucum nutritium continent, vix tamen armenta hanc plantam appetunt, præter ſues qui avidè radices evellunt. Decoctum foliorum ſub - auſterum in Diarhæis, in tono inteſtinorum debilitato, meritò laudatur.

PETALIS MINIMIS PURPUREIS.

Placenta succulenta

172. Comarum rubrum.

Caulis serpens, per intervalla radices longiſſimas producens. Folia pinnata foliolis ellipticis, acutè serratis impare majori. Stipulæ ovato - lanceolatæ. Flores terminantes ramos. Calyx ampliſſimus obſcurè purpureus. Petala quinque minima, lingulata, obſcurè purpurea. Placenta per maturitatem carinoſa tumida.

Comarum paluſtre L: non rara circa *Grodnam* in

pratis uliginofis iuxta amnem *Łofofnæ*, florens Junio perennis. Ex radice color cæruleus & rubicundus obtinetur. Decoctum in Ictere laudatur.

SEMINA ARISTA GENICULATA.

Floribus nutantibus.

173. Geum nutans.

Caulis erectus, cubitalis, fumma parte ramofus, & florifer. Folia pinnata pinnis acutis, extrema maxima, trilobata. Flores nutantes conniventes. Calycis fegmenta decem; quinque minoribus Petala quinque, semina arifta geniculata plumofa. Fructus oblongus.

Geum rivale L: communis in paludofis propè *Grodnam, Łofofnæ*, & alibi florens Majo perennis. Decoctum radicis & foliorum in febribus intermittentibus Diarrhæis, laxitate ventriculi, hemorragiis non inutile auxilium.

Obs: Radices numerofiffimæ, cortice rubescente odorato. Caulis plerumque vix pedalis. Folia radicalia longiffima; inveni fpecimina petalis albis, allia petalis rubiginei coloris, ple-

rumque ſunt luteſcentia rubris maculis tincta, in uno ſpecimine duodecim erant ſegmenta calycis, & ſex petala.

Huc venit.

Caryophyllata prolifera floſculis elegantiſſimis *Loëſelii* obſervata pr pè *Viinam*. Foliola calycis valdè ampliata, ſex exteriora breviora, dentata, sex interiora maxima, dentato-lobata, ſat æmula involucro folioſo *anemone ranunculoideæ*. Petala calyci inſerta circiter triginta ſpatulata, unguibus longis ſtraminei coloris, numeroſis lineis sanguineis picta. Stamina numeroſa petalis intermixta. Ex centro floris pedunculus elevatur ad altitudinem sex linearum, ferens calyce polyphyllon, foliolis dentatis, ſed abſque ſtaminibus & petalis, involvens numeroſiſſimos piſtillos densè ſtipatos, ſtilis hirſutis, apice rubescentibus. Demonſtratur mera varietas *Gei rivalis* utpote ex radice producens unum tantum caulem monſtroſum, & duos alios caules naturalis formæ, ſcilicet non proliferos. Petala nondum bene evoluta in his, ſtramineo-virideſcentia, abſque lineis rubris.

Floribus erectis radice caryophyllos redolens.

174. Geum caryophyllata.

Radix lignoſa craſſa fuſca. Caulis erectus, cubitalis. Folia lyrata ſeu pinnatifida, pinna impari maxima, trilobata. Calycis ſegmenta reflexa. Petala lutea. Fructus globoſus, ariſtis ſeu tubis perſiſtentibus, uncinnatis,nudis non plumoſis.

Geum Urbanum L: paſſim circa *Grodnam* in ſylvis iuxta *Niemen*, florens Majo Junio: perennis. Primo vere radix effoſſa caryophyllos redolet; cæterum subadſtringens; infuſa in vino, præſtans in debilitate veutriculi, Diarrhæa: pulvis in fine Diſſenteriæ præſtans & in febribus tertianis vernalibus.

STAMINA NUMEROSA RECEPTACULO INSERTA.

STILI PLURIMI.

GYMNO-POLYSPERMA.

PETALA UNGUE NECTARIFERO.

Petalis numerosis.

175. Ficaria polypetala.

Radix plurimos bulbillos producens, ficuum minimorum figuram exhibentes. Folia radicalia longè petiolata, cordato rotundata, maximis dentibus incisa. Folia caulina alterna, in parte intermedia caulis, duo opposita superiora, evidentius lobata, lobis septem angulosis. Caulis basi rubescens, semipedalis; procumbens: cæterum planta aquosa, succosa, mollis; plerumque flos unus terminat caulem; calycis foliola tria cochleatim excavata; petala octo, lingulata, pagina superiore aurea splendente, glandula minima plana, ad unguem cujusque petali filamenta complanata. Fructûs semina congesta apice recurvata.

Ranunculus ficaria L: ubique propè *Grodnam*,

in umbrofis locis florens Aprili: perennis. Radix in receffu acris: folia fatua: cataplafma ex foliis lenimen dolorum pro hemoroidariis

Obf: Filamenta inæqualia sæpiffime plurima invenio caftrata, jam ficut petala dilatata: numerus petalorum incertus, modò decem, modò duodecim invenio, in non nullis fpeciminibus calycis foliola quinque obfervantur, fæpe duo petala unguibus coalefcunt, juxta ftationes; plurimum variant folia, video quafi palmata, integerrima, angulofa, dentata, rotundata, elongata; primo tempore vegetationis radicis bulbuli sunt duri, solidi, succulenti, pulpâ albiffima, poftea evadunt flaccidi, cavi; præter bulbulos iftos inveniuntur fæpe alii in axillis petiolorum, qui feparati & pinguvi terræ commiffi ficariam producunt: bulbi radicum etiam novæ plantæ rudimenta fovent, hic eft in ifta speciæ solus efficax modus propagationis, nam plerumque abortiunt femina, acredo bulborum diffipatur decoctione, tunc verè edulis farina obtineri poteft.

FLORES AXILLARES PEDUNCULIS UNIFLORIS.

AQUATICÆ FOLIIS CAPILLACEIS COMPOSITIS.

Foliolis paralellis.

176. Ranunculus peucedanifolius.

Caules longi fluitantes ex nodis, folia, radices & flores producentes. Folia compofita multifida, laciniis capillaribus paralellis longiffimis. Pedunculi axillares uniflori. F'os albus magnus unguibus flavis, fove a annulo coronata, notatis. Stamina ad tringinta. Fructus subrotundus ex plurimis feminibus, ovatis, rugofis, compofitus.

Communis in aquis propè *Grodnam Łofofnæ.* Florens Majo: perennis.

Foliolis divergentibus

177. Ranunculus fœniculaceus.

Habitus præcedentis, fed f liola capillacea divergentia, breviora & flos minor

Frequens circa *Grodnam* in omnibus aquis in rivo *Horodnicæ* florens Majo: perennis.

Foliis integris & compositis.

178. Ranunculus diversifolius.

Folia immersa capillacea, foliolis crassioribus, brevioribus. Folia emersa reniformia, orbiculata palmata; cæterum habitu similis præcedentibus.

Tres præcedentes plantas Linnæus comprehendit sub nomine *Ranunculi aquatilis*. Observavi in ripis stagni *Jeziory*, tribus milliaribus à *Grodna*, florebat initio Junii.

FLORIBUS RAMOS TERMINANTIBUS.

FOLIIS DIVISIS.

Foliolis semitrilobatis, radice subtuberosa.

179. Ranunculus subtuberosus.

Radix quasi tuberosa, oblonga. Caulis fistulosus, erectus. Folia hirsuta semitrilobata, lobis lateralibus bipartitis. Caulina semitriloba, lobis angustis, linearibus. Pedunculi teretes. Flores terminantes caulem, subumbellati: fo-

liola calycis patula, caduca, nitentia, nigrâ linea divisa. Petala lutea aurea, squammulâ unguium subcordata.

Ranunculus acris L: communis ubique in pratis circa *Grodnam*, florens Iunio: perennis. Planta recens acerrima comburens & vesiculas excitans cuti imposita, siccata evadit fatua. Clavum histericum, contusa, super partem dolentem applicata, vix vesicula formatâ me præsente plenariè dissipavit; carpis admota febres tertianas certe sæpe fugat; in Rheumatismo chronico, tanquam vesicatorium apposita, diu antea præscripta, saponaria ad miraculum energica evadit.

Caule multifloro, foliis multipartitis.

180. Ranunculus multiflorus.

Caulis ramosus, multiflorus, erectus. Folia hirsuta multipartita semi-septiloba, lobis tridentatis acutis. Pedunculi sulcati. Calyces patuli; cæterum habitu, & plerisque attributis similis præcedenti.

Ranunculus polyanthemos L: non rara in pratis

& paſcuis propè *Grodnam*, florens Julio: perennis.

Foliis hirſutiſſimis.

181. Ranunculus lanuginoſus.

Radix ex numeroſis fibris teretibus. Caulis pedalis, ramoſus, erectus, hirſutus. Folia craſſiuſcula radicalia quinque lobata; caulina, semitrilobata, lobis ſerratis, hirſutiſſima, seu holo.- sericea Pedunculi teretes. Calyces hirſuti, patuli. Flos magnus flavus, aureus, unguibus, tuberculo & viridibus lineis notatus.

Ranunculus lanuginoſus L: communis in omnibus ſylvis circa *Grodnam*, florens Majo: perennis. Bona figura exſtat illius in Flora Boruſſica Loeſelii Jcon: 71. cujus phraſis comparativa, adiuvat diagnoſim, ſcilicet *ranunculus nemoroſus*, hirſutus, folio caryophyllatæ.

Caule reptante.

182. Ranunculus repens.

Caules alii proſtrati, reptantes radicati, alii decumbentes, pedales, ramoſi multiflori. Fo-

lia compoſita hirſuta, trilobata, foliolis fiſſis, circum serratis. Pedunculi sulcati. Calyces patuli, villoſi Flores flavi, aurei; nectaria lata bifida.

Ranunculus repens L: frequens propè *Grodnam* in foſſis *Łoſoſnæ* & alibi: florens Iulio: perennis. Mitis eſt, ſeu etiam recens, vix acris.

Radice subrotunda ſucculenta.

183. Ranunculus bulboſus.

Radix subrotunda, tuberoſa, ex baſi depreſſa numeroſas radiculas producens. Folia ſat ſimilia præcedenti, ſed hirſutiora; foliolis acutius ſerratis; caulina longiora, Caulis erectus, pedalis, fiſtuloſus pauciflorus. Calyx retroflexus. Foliolis glabris margine coloratis. Petala flava, aurea, unguibus virentibus. Nectaria pulpoſa bifida.

Ranunculus bulboſus L. ubique propè *Grodnam*, in pratis & sylvis florens Majo; perennis. Folia & radices recentes accerima, veſiculas excitant ſicut cantharides, ſed minori cum do-

lore, nullumque influxum super vias urinarias demonſtrant ; unde anteponendæ quotieſcunquè indicantur veſicatoria.

Obſ: Specimen curioſum circa *Grodnam* inveni; radices, caules, pedunculi, & flores, erant faſciati, ſcilicet caulis planus, latitudine unius pollicis, tres caules coadunatos offerebat ; flores non erant rotundi, ſed elongati, viginti circiter petala inæqualia exhibebant.

Foliis ſemitrilobatis, levibus summis digitis.

184. Ranunculus digitatus.

Radix craſſa, plurimas veſiculas ſimplices producens. Caulis cubitalis ramoſus erectus fungoſus, craſſitudine digiti. Folia inferiora petiolata, palmata, trilobata, lobis lateralibus, ſemipartitis medio tripartito, omnibus rotundè dentatis ; caulina digitata, ſegmentis anguſtis, ſuprema ſimpliciora elliptica. Flores numeroſi. Calyces reflexi. Petala exigua, pallentia ; nectaria foveola margine cincta tumente. Fructus elongatus.

Ranunculus ſceleratus L: communis propè *Gro-*

duam, in omnibus locis paludofis florens fine Junii; perennis. Planta acerrima inter focias cito impofita cutem rubefcit. phlyctenas excitat, ulceraque profunda, difficillime fanabilia: decoctione & deficcatione amittit vires fuas, ficut pleræque aliæ species ranunculorum; intus sumpta anxietates, vomitus, cardialgias, convulfiones excitat, poftea mortem, apparentibus omnibus fignis inflammationis, & fphacelli; oves tamen impune me præfente vorârunt illam. Cæterum hæc fpecies, diverfam sæpe faciem obtinet, fæpe ramofiffima, aliquando vix ramofa, nec conftans eft figura foliorum, modo segmenta latiora, modo anguftiora.

Seminibus aculeatis.

135. Ranunculus echinatus.

Radices ex brevi bulbo fibrofæ, caulis pedalis multiflorus. Folia radicalia majora latiora, trilobata lobis petiolatis, acutè incifis, lateralibus bipartitis, intermedio tripartito. Caulina fuperiora decompofita, laciniis linearibus. Flores parvi pallidi, ftamina pauca, quinde-

cim. Nectaria cordata. Semina pauca basi rotunda, apice acuminata, acumine longo unde fructus dicitur *echinatus*.

Ranunculus arvensis primis annis nunquam inveni circa *Grodnam*, elapsa ex horto Botanico in campis vicinis fuit propagata circa Varsaviam; observavi florentem in arvis mense Junio: etiam acerrima degustata mihi combussit fauces spatio viginti quatuor horarum, vesiculasque excitavit in lingua.

Foliis radicalibus reniformibus incisis.

186. Ranunculus mitis.

Radix numerosissimis gracilibusque fibris constans. Caulis erectus pedalis, ramosus. Folia levia radicalia, reniformia, integra & semitrilobata, rotundè crenata; caulina superiora multipartita palmata, segmentis linearibus, integerrimis Calyx reflexus. Petala calyce breviora flava nitida.

Ranunculus auricomus L: propè *Grodnam*, copiosè in sylva *Dominicanorum*, florens Majo: perennis. Planta mitis, & diu masticata nullam mihi acredinem excitavit. Accurata dis-

ſectione invenimus petala agglutinata calyci, tali modo, ut prorſus nulla apparent ſed poſtea separantur ſucceſſive.

Foliis radicalibus reniſormibus integris.

187. Ranunculus reniſormis.

Radix ex innumeris filamentis albidis, ſimplicibus. Caulis cubitalis, superiùs brachiatus, ad diviſionem tumeſcens. Folia caulina digitata, foliolis lanceolatis, dentatis; radicalia longè petiolata, subrotundo-cordata, crenata. Flores plurimi. Petala lutea.

Ranunculus caſſubicus L: florebat Majo: propè *Grodnam*, in ſylva *Dominicanorum*; perennis Eſt ranunculus, aconithifolius folio rotundo ad radicem præſtolante *Loeſelii*, cujus figura reducta bene exprimit nonnulla noſtra individua; folia caulina inferiora ab octo ad duodecim; numerus minuitur ad quamlibet subdiviſionem, plerumque unum tantum folium adeſt radicale, modò parvum ſicut in figura *Loeſelii*, ſed plerumque diametri duorum pollicum; figura illius folii non eſt conſtans, inveni verè reniformem diametri transverſalis ſemipedalis.

FOLIIS INTEGRIS

Foliis enſiformibus magnis.

188. Ranunculus Lingua.

Caulis erectus, cubitalis ramoſus fiſtuloſus. Folia petiolo vaginantia lanceolata villoſa subſerrata. Flores terminantes ramos ampliſſimi, lutei. Calyx villoſus. Nectaria ſquamma eminens cum foveola.

Ranunculus Lingua L: communis propè *Grodnam* in locis paludoſis *Łoſoſnæ*. & alibi, florens Julio: perennis. acerrima eſt & corrodens; facillimè cognoſcitur, longis & latis foliis saltem octo pollicum longitudine, & latitudine unius, & flore ampliſſimo, diametro pollicis & dimidii.

Foliis elliptico - lanceolatis parvis

189. Ranunculus declinatus.

Caulis declinatus, ramoſus, pedalis. Folia radicalia petiolata, ovato - lanceolata, firmula, integra & dentata. Flores minores, flavi, nitentes. Calyx subhirſutus.

Ranunculus flammula L: frequens in locis uliginoſis propè *Grodnam* florens Majo: perennis. Etiam accerrima.

Caule reptante.

190. Ranunculus reptans.

Caulis repens, ex primis nodis radiculas producens. Folia linearia. Flores exigui lutei, nitentes. Pedunculi uniflori.

Ranunculus reptans L: copiosè in ſtagno parvo propè *Horodnicam* florens Junio. Jure Jll: *Hallerus* ſimplicem varietatem flammulæ nuntiat, nam à primo vere quaque die obſervatam vidimus certò, acquirentem faciem & attributa flammulæ, & pro demonſtratione collegimus specimina cujuſque ſeptimanæ.

PETALA SUBULATA. CALYCIS FOLIA GNOMONEM REFERENTIA.

Fructu cylindrico caule ſcapoſo.

191. Myoſurus cauda muris.

Folia plurima radicalia, linearia, succulenta. Caulis, ſeu ſcapus, quadriuncialis, rectus, u-

niflorus. Folia calycis caduca, quinque, viridi-albicantia, summo ſcapo media parte affixa poſtea inferiore ſcapo appreſſa, superiore patula, elliptico obtuſa, petala quinque albida. caduca, lingulata. Stamina à ſeptem ad duodecim Fructus caudæ muris ſimilis, longe cylindricus, numeroſiſſimis conſtat seminibus.

Myoſurus minimus L: communis propè *Grodnam*, in paſcuis & arvis florens Aprili: annua. Placet phraſis Tournefortii *Ranunculus gramineo folio*: flore caudato, seminibus in capitulum spicatum congeſtis.

Nota Planta florens vix triuncialis: tuncfolia ſcapo longiora radix ex plurimis radiculis capillaceis conſtans, herba fatua, appendices inferiores calycis invenio ſimplices, & bifidos petala & foliola calycis numero etiam variant, invenio septem & octo: petala vix diſtinguuntur à filamentis, ſed ſunt latiora apice extus curvata, ſpica seminum tempore floreſcentiæ brevis, sed matureſcendo evadit longiore, ſcapo; plurimi plerumque ſcapi ex una radice; petala *Linnæus* nectaria appellat. Inve-

ni ſpecimina cum scapo jam foliis altiore, vix uncialia, in his folia filamentoſa, ſeu quaſi fili tenues. Bracteæ minimæ, inveniuntur ad baſim cujuſque germinis.

CALYX INVOLUCRUM REMOTUM à COROLLA QUÆ PLERUMQUE HEXAPETALA AUT POLYPETALA.

Calyce trifolio petalis contiguo.

192. Hepatica triloba.

Folia radicalia petiolata, coriacea firmula, ſemi trilobata lobis cordiformibus; caulis aphyllus. Calyx trifolius, perſiſtens, flori contiguus, foliolis ovato lanceolatis. Petala ſex patula, lanceolata, cærulea, semina oblongè ovata villoſa.

Anemone hepatica L: ubique propè *Grodnam*, in ſylvis ad radices arborum florens Aprili: perennis. Folia subauſtera illorum decoctum intus in gonorrhæis inveteratis utile, extus in Oedemate & ulceribus adjuvans.

Obſ: Folia recentia denſo albo villo ſicut petioli & pedunculi onuſta, numerus petalorum incertus, modò ſeptem, octo, novem, & decem

invenio: circa Vilnam frequens eſt varietas, petalis albis & carneis; in iſta anthæræ pulcherrimæ, scilicet albæ roſeæ.

INVOLUCRO A COROLLA REMOTO.

SEMINIBUS LEVIBUS

Petalis flavis

193. Anemone flava.

Radix cylindrica transverſa. Caulis debilis, ſimplex, ad angulum rectum ex radice aſcendens. Folia caulina quinqe-partita, lobis tripartitis inciſis, ex centro foliorum trium verticillatorum. Pedunculi duo uniflori. Petala quinque subrotunda, flava. Fructus convexus ex ſeminibus glabris incurvis.

Anemone ranunculoides L: communis in omnibus sylvis propè *Grodnam* florens Aprili: perennis, Numerus petalorum non eſt conſtans sæpe numeravimus ſeptem & octo petala, in quoque flore

Petalis albis

194. Anemone alba.

Facies præcedentis, ſed flos unicus. Petala ſex septem, aut octo, longiora, alba aut subroſea. Pedunculi longiores, flores nutantes. Fructus ſimilis, & semina minus incurva.

Anemone nemoroſa L: communis etiam in omnibus sylvis propè *Grodnam*, florens ſiue Martii, aut initio Aprilis: perennis.

Obs: Specimen inveni foliis involucri rubeſcentibus brevioribus, ſegmentis linearibus durioribus

Anemone nemoroſa varietas flore pleno.

In centro involucri ſedet abſque pedunculo flos polypetalos, inquo numero quadraginta ſegmenta. Petala inferiora lanceolata, apice disſecta, viridia omnia, elongata, plurima linearia. Stamina pauca ſex, ſed sunt germina. Curioſum iſtud monſtrum inveni florens initio Maij: propè *Grodnam*, in ſylva juxta *Niemen.*

CAUDÆ SEMINUM LONGÆ

FLORIBUS ALBIS.

Seminibus lanatis.

195. Anemone hirſuta.

Caulis cubitalis, ſimplex, uniflorus. Folia radicalia longè petiolata, hirſuta, digitata, quinque partita, lobis dentatis ſat latis; caulina tria verticillata, ſat ſimilia lobis anguſtioribus. Flos unus terminans. Petala quinque ſat magna extus villoſa, alba. Fructus ovalis ex ſeminibus villoſis.

Anemone Sylveſtris L: frequens in omnibus ſylvis propè *Grodnam*, in locis arenoſis florens perennis.

Flore erecto albo roſea.

196. Anemone albo-roſea.

Radix lignoſa, ramoſa. Folia radicalia plurima pinnata, pinnis latis lobatis; Caulis ſemipedalis, involucro foliorum villoſorum, multipartitorum terminato. Flos unicus erectus, minor quam in sylveſtri, primò albus, poſtea roſaceus, exinde luteſcens. Petala ſex

ovato-lanceolata Semina plumoſa sericea.
Anemone pulſatilla vernalis L: inveni prope *Grodnam*, florentem Majo in prædio Cujuſdam nobilis, ad confinia Boruſſiæ.

CAUDIS SEMINUM LONGIS, FLORIBUS VIOLACEIS.

Petalis maximis patentibus.

197. Pulſatilla patens.

Radix lignoſa, magna, ramoſa. Caules plurimi uniflori, aphylli, vix palmares. Folia radicalia ternato-digitata, foliolis ſeſſilibus, laciniatis, acuminatis, intermedio tripartito, lateralibus bipartitis. Involucrum folioſum, terminans caulem villoſum. Flos in hoc genere maximus. Petala letè cærulea, recta, villoſa. Stamina lutea, patentia.
Anemone patens L: ubique propê *Grodnam* in campis arenoſis florens Aprili: pèreunis.
Obs: Huc veniunt varietates, floribus carneis & lacteis has invenimus circa *Vilnam*; lacteæ petala minora, ſcapus villoſior.

Petalis mediocribus rectis.

198. Pulsatilla recta.

Radix magna, linosa, nigra. Folia radicalia numerosa, hirsutie incana, duplicato pinnata, pinnis tripartitis, & quadripartitis, laciniis angustis. Caulis semipedalis, involucro foliorum terminatus basi conatorum multifidis, laciniis latioribus. Flos unus, vernali major. Petala sex elliptico - lanceolata, recta violacea, villosa. Fructus ex seminibus capitatis villosis.

Anemone pulsatilla L: rarior circa *Grodnam*, in sylvis iuxta *Niemen* florens Majo folia recentia acerrima, cuti imposita vesiculas excitant, nunc celebris observationibus Cel: *Storckii*, sed nunquam illam intus præscripsimus.

Ob: Ad hanc speciem reducere debemus pulsatillam flore sulphureo, quam invenimus florentem fine junii, in arvis propè *Grodnam*, circa *Stanislavov*

Petalis minoribus, apice reflexis.

199. Pulsatilla reflexa.

Habitus præcedentis, sed caulis brevior. Flos minor cæruleo - nigricans, nutans. Petalis apice extus reflexis.

Anemone pratensis L: ubique in pascuis propè *Grodnam*, florens Majo: perennis.

Obs. Aliquando invenitur flore erecto, petalis lætè violaceis, circa Vilnam; inveni specimen flore in involucro sessili duplo minore, quàm in aliis, virescente, erecto.

STAMINA NUMEROSA, STILI PLURIMI.

CALYX NULLUS, PETALA QUINQUE, CAPSULÆ PLURIMÆ.

Foliis reniformibus

200. Caltha glabra.

Radix ex innumeris fibris. Folia radicalia petiolata, reniformia, serrata glabra. Caules pedales fistulosi, crassi. Folia caulina sessilia Pedunculi breves: Flores magni, flavi. Petala quinque, sex. Stamina circiter centum. Calyx nullus. Nectaria nulla. Fructûs capsulæ plures, numerosa semina continentes.

Caltha palustris L: communis propè *Grodnam*, in pascuis humidis, floret fine aprilis: perennis, Acris est & caustica, à vaccis tamen edi-

tur; unde fortè butirum flavum; flores nondum evoluti in muria macerati, ficut caparides infervire poffunt.

Obs: Caulis ad nodos curvatus. Folia reticulata, faturate-viridia, fucculenta. Siliquæ octo apice acuminatæ, corpore subquadratæ.

CALYX NULLUS PETALA NUMEROSA.

Petalis conniventibus.

201. Trolius globofus.

Caulis erectus pedalis, uniflorus, & multiflorus. Folia digitata, quinquelobata, lobis femitrilobatis, lobulis acutè serratis. Calyx nullus. Petala circiter quatuordecim conniventia, lutea. Nectaria longitudine ftaminum duodecim circiter, lingulata, plana. Stamina innumera; capfulæ plurimæ ovatæ, polyfpermæ, rugofæ; semina minuta nitida.

Trolius Europæus L: ubique propè *Grodnam,* in sylvis, florens Julio: perennis. Placet phrafis comparativa Tournefortij *Helleborus niger* ranunculi folio, flore globofo majore. Flos aromaticus: herbam impunè comedunt pecora.

Obs: Caulis ſæpe aſcendit ad altitudinem octodecim pollicum. Folia radicalia pauca, longiſſime petiolata; petiolis rotundis. Foliola quinque venoſa, inciſo dentata, ad caulem folium unum, petiolo folio breviore, canaliculato, amplexicaule. Bracteæ breves; dentatæ, amplexicaules; ante evolutionem floris, petala quinque exteriora viridia; ſæpe inveni decem tantum petala, quæ poſſunt conſiderari, tanquam foliola calycina. Nectaria crocei coloris. Stamina lutea.

CALYX NULLUS, PETALA QUINQUE CADUCA.

NECTARIA TUBULATA.

Stipulis ovatis

202. Iſopyrum thalictri folio.

Radix exigua. Folia pinnata, foliolis parvis pallidè virentibus. Caulis tenuis vix palmaris, Stipulæ ovatæ. Calyx nullus. Petala quinque obtuſa, alba. Nectaria tubulata, trifida, quinque. Stamina plurima. Capſulæ tres recurvæ.

Iſopyrum thalictroides L: raram iſtam ſpeciem florentem initio Maii obſervavi, in paſcuis ſyl-

væ *Bobrowſzczyznæ*, *ſex miliaribus* â *Grodna*.

CALYX NULLUS PETALA QUATUOR.

SEMINA ARISTATA.

Caule ſcandente, ſolis variis.

203. Clematis diverſifolia.

Caulis ſcandens. Folia inferiora, pinnata, pinnis quinque, ſeptem foliolis ovato-lanceolatis, ſuperiora ſimplicia, integerrima lanceolata, Pedunculi ramoſi. Petala quutuor lanceolata, alba, lineata, Calyx nullus. Semina caudata, ſeu ſtilo permanente plumoſo.

Clematis flamula L: nunquam inveni circa *Grodnam*, in dumetis obſervavi inxta ripas Viſtulæ, florens Junio: planta acerrima, etiam flores; urens phlyctenas & ulcera cuti impoſita producens, celebris experimentis immortalis *Storkii* in lue venerea, quæ nondum propria noſtra experientia confirmavimus.

CALYX NULLUS, PETALA QUATUOR & QUINQUE.

SEMINA MUTICA.

Foliolis linearibus, floribus albis.

204. Thalictrum angustifolium.

Caulis erectus, striatus, Folia pinnata, foliolis linearibus, integerrimis. Flores paniculati Petala quatuor alba, minima, calyx nullus. Stamina plurima. Semina pauca, quinque, sex. striata.

Thalictrum angustifolium L: communis propè *Grodnam*, in herbidis sylvarum, florens initio Junii: perennis.

Foliolis trilobis, floribus flavis.

205. Thalictrum flavum.

Radix flava. Caulis quatuorpedalis. striatus, ramosus, foliosus. Folia duplicato-pinnata, foliolis latioribus, quinnatis, ternatis; stipulæ vaginales Flores paniculati, panicula multiplici erecta. Petala flava, siliquæ crassæ, ovales, striatæ.

Thalictrum flavum L: in pratis humidis, frequens

propè *Grodnam* copiose ultra *Niemen* circa palatium *Radziwill*. Florens Julio: perennis Radix flavo dulci amarò succo turget, illius fuccus purgans in *utero* pretiofus; valet etiam decoctum contra febres quartanas. Cæterum planta tinctoria, lanas induit colore flavo, & grata pecoribus.

Foliolis rotundatis, lobatis, parvis.

206. Thalictrum nutans.

Radix crocea. Caulis bipedalis, ftriatus; Folia pleraque ex ima parte caulis patula, pinnata pinnis pinnatis, foliolis obtusè trilobatis lobo intermedio etiam trifido, inferiorum foliola rotundata, parva, superiorum anguftiora. Flores pannicnlati, cernui, feu nutantes. Petala rubentia, capfulæ feffiles à duabus ad septem, ovato-acuminatæ profundè ftriatæ.

Thalictrum minus L: fat frequens propè *Grodnam*, in sylvis juxta *Niemen*, florens fine Junij: perennis.

Foliolis, rotundatis magnis, obtuſe trilobis.

207. Thalictrum aquilegifolium.

Caulis tripedalis, teres, vix ſtriatus. Folia patula glauca, triplicato-pinnata, foliolis magnis obtusè trilobis, intermedio tridentato. Stipulæ magnæ ovatæ. Flores subumbellati. Petala majora purpurea-ſtamina longa, quinquaginta, purpurea. Capſulæ petiolatæ, magnæ, alatæ, ad duodecim.

Thalictrum Aquilegifolium L: in omnibus ſylvis propè *Grodnam*, florens Junio: perennis.

STAMINA PLURIMA.
PISTILLI QUINQUE.
CALYX NULLUS.

Nectariis labiatis.

208. Nigella tenuifolia.

Caulis pedalis, ramoſus, ſemierectus. Folia ſeſſilia, compoſita, tenuiter pluries diviſa ſegmentis linearibus, acutis. Pedunculi uniflori. Calyx nullus. Petala quinque lanceolata

albo viridia. Nectaria quinque intra corollam trifida, ſtamina plurima. Piſtili quinque. Capſulæ turbinatæ.

Nigella arvenſis L: frequens inter ſegetes; propè *Grodnam*, florens Julio: annua. Semina acria aromatica, illorum decoctum magna doſi hauſtum, nauſeoſum, anxietates & vomitum excitant; infuſum fluxum urinæ adauget, in *chloroſi* utile medicamentum.

Nectariis cucullatis.

209. Aquilegia cornuta.

Caulis tripedalis, ramoſus. Folia glauca levia, pinnata, foliolis rotunde bilobatis, & trilobatis, obtusè dentatis, latis. Flores ex ſummis ramis penduli. Calyx nullus. Petala quinque ovato-lanceolata, magna, cærulea. Nectaria quinque, inter petala corniculata, fine incurvo, lato oſtio. Stamina numeroſa. Stili quinque. Capſulæ quinque, diſtinctæ: in quaque ſemina plurima anguloſa, nitentia.

Aquilegia Vulgaris L: in omnibus ſylvis propè *Grodnam*, florens Julio: perennis. Apes in Nectariis magnam quantitatem mellis inveni-

unt. Folia fricata inter digitos, narcoticum & nauſeoſum odorem excitant, seminum decoctum in ſcabie inveterata, herpetibus, & pruritu, intus & extus præſcriptum, verè energicum remedium; ſæpe, ſolum, curationem producens: sed caute adminiſtrandum, utpotè *cardialgias* excitans.

Obs: Folia floralia ternata, foliolis lanceolatis. Petala ante evolutionem viridia. Filamenta baſi plana, veſiculis onuſta, inæqualia, circiter triginta. Anthæræ fuſco-nigræ. Odor florum virulentus; sæpe inveni specimina caule pedali, foliis minoribus, floribus albis.

CALYX NULLUS
STILI TRES.
Nectario ſeſſili monophyllo

210. Delphinium monophyllum.

Caulis cubitalis, brachiatus, subprocumbens. Folia compoſita, petiolata, pluries diviſa lacinulis anguſtis, trifidis. Flores ſparſi cærulei. Calyx nullus. Petala quinque. Nectarium monophyllum, poſticè cornutum. Stami-

na plurima, ad ſexdecim. Capſula unica. Stilus unus.

Delphinium conſolida L: paſſim inter ſegetes propè *Grodnam*, florens Auguſto: annua. Infuſio florum spargens odorem proprium, non ingratum, etiam suſpecta, magna doſi anxietates promovens.

Nectariis pedicellatis.

211. Aconitum fornicatum.

Radix dura inæqualis, tuberoſa. Caulis erectus ramoſiſſimus. Folia nitentia, firma, nigreſcentia, digitata, foliolis tribus, lateralibus profundè bipartitis, intermedio tripartito lobulo quoque linea exarato, inæqualiter & acutè trifido. Pedunculi uniflori, breves, flores spicati, racemoſi, ſpica longa. Flos ſaturatè cæruleus. Calyx nullus. Petala quinque supremo fornicato, cum quatuor aliis figuram caſſidis exhibente, intra caſſidem duo tubuli recurvati, calcari terminati. Stamina plurima. Capſulæ tres. Semina nigra, aſpera. anguloſa.

Aconitum napellus L. frequens in hortis rusticorum, plurimi spontaneam declarant; in magnis sylvis nunquam inveni in lithvania. Extractum aconiti nunc celebre experimentis Cl: *Storkii*; juxta *Hallerum Storkius* paravit extractum suum cum aconito comarum, nos semper paravimus cum napello; succus nectariorum copiosus, gratus est & innoxius: flores sub nostro climate vix crederem venenatos, impunè sat magnam quantitatem masticavi, succumque illarum deglutii: folia sunt acria, magnam quantitatem salivæ ciunt, ardoremque linguæ pertinacem excitant, minimaque quantitate, anxietates mihi moverunt; illorum extractum methodo *Storkii* paratum sæpissime plurimis ægrotantibus præscripsi, amicosque meos præscribentes secutus fui, vidi, & habui egregios effectus in pertinacibus febribus quartanis, in inveteratis rheumatismis, in ulceribus cacoeticis; sed sæpe in indurationibus schirosis, in podagra, obstructionibus hepatis, ictero chronico, in cassum præscripsi, & frustra ab aliis præscriptum vidi.

POST SCRIPTUM.

Methodo ferè ſimili quâ tres primas Collectiones *Floræ Lithvanicæ* conſcripſi, quartam & quintam exaratam curioſis propono, ſcilicet crebrioribus titulis ad dyagnoſim tutam, & facilem specierum alumnos ducere voluimus; poſt titulos pleniorem deſcriptionem cujuſque speciei propoſuimus, deſcriptiones plerumque juxta *immortalis Halleri* methodum præſentibus vivis ſpeciminibus delineavimus, ſed quæ mutanda suggeſſit natura, mutare debuimus, nomenclaturamque *Hallerianam* quantum fieri potuit, ad *Linnæanas* voces reduximus. In ultimis collectionibus poſt plurimas species, obſervationes addidimus: facillimo negotio ex adverſariis noſtris alias curioſas non minus, aut novas, excerpere potuiſſemus, ſed timendo ne nimium ponderoſum evaderet volumen, illas prætermiſimus. Hoc motivo detentus amputaveram obſervationes oeconomicas, & practicas, sed quando eaſdem in lectionibus meis propoſueram alumnis, enixè hi boni juvenes rogârunt, ut supplementi formâ primis collectionibus adderem, ſaltem meas, ſeu quæ ipſemet propriis peri-

culis probavi & confirmavi, in subſequentibus collectionibus hoc auxilium illis non recuſarem. Tam juſtis petitis reniti non potui, undè adhuc de novo his additamentis gravatum eſt opuſculum. Sed fruſtra quærerent Medici, completam enarrationem obſervationum practicarum circa noſtras plantas Lithvanicas: nolui miſcere certa cum dubiis, præter pauca quæ obtinui ab amicis antiquæ fidei obſervatoribus, & pauciſſima quæ necdum proprio periculo tentata, fide Linnæi & *Halleri* propoſui. Reliqua certa trado ac tuta repetitis noſtris tentaminibus, tum ex privata praxi tum ex publica in Noſocomio Regio *Grodnenſi*.

Non mirentur profani ſi raro aut nunquam pro *fracturis*, *vulneribus*, *febribus*, *inflammationibus*, & morbis *depuratoriis*, aut pro aliis imperio naturæ subditis, proponantur vires plantarum, innumeris ſpecialioribus caſibus demonſtratum firmiter tenemus, non modo vana, ſed ſæpiſſimè nociva iſtis morbis eſſe remedia.

Quò ad errores qui hoc opus defædare poſſunt, aut ſunt mei, aut sunt Typographorum. Prætervisos meos condonare dignentur naturæ periti, probè guari quam ſit difficile tam varia obiecta, requiſita attentione perluſtrare, ut non dormitet paſſim ſcriptor. Attamen iterum cum ſpeciminibus ſiccis, & plerumque vivis, annotationes noſtras conferendo, bis adhuc omnes verificavimus, lætiqne illas vidimus, naturam vérè experimentes. Unde pauci timendi ſunt errores in adumbrationibus. Si ſuperſunt, in nomenclaturis demonſtrabuntur. Nam ab omnibus peritis Botanicis nimium remotus, nunquam severæ criticæ, meas Lithvanicas plantas submittere potui, illas solus debui determinare. Non omnes poſſidendo libros præſertim raros, bonas figuras occultantes, non nullas species juxta indicationes specierum plerumque in completarum, denominare debui. Præterea etiamſi ferè omnes Europæas plantas in Herbario meo tutò determinatas poſſideam, utpotè Linnæanā, Halleriana, nec non Gouaniana falce criticâ tactas, attamen plures Lithvanicæ nullo

modo congruunt cum speciminibus Herbarii. Tales propoſui in primis collectionibus, sed in subſequentibus sedulò removi, ne certa cum incertis miſcerem. Has igitur dubias, ſcilicet, quas ad Linnæanas certò reducere non potui, ſedulò ſegregavi, eaſque illuſtrandas reſervavi in opuſculis sub titulo *Indagatorum Naturæ*, mox evulgandis,

In tam arduo opere ut deſideratam metam tandem tangamus, manent enucleandæ plantæ tertiæ, & quartæ ſeriei ſcilicet *incompletæ*, & *occultæ*. Ad prelum sunt paratæ *Incompletæ*. ſeu *Calycinæ* & *Petaloideæ*. Vernali tantum tempore proximo divulgabuntur *obſcuræ* ſeu *Cryptogamæ*: utpotè quas propter copiam ſpecierum & difficultatem diagnoſeos attentiùs trutinare debemus.

Plurimi ſunt, ut *iterum dicam*, qui conatus noſtros irridere non dèſinunt, ſuperciliis elevatis altiora ſemper contemplantes, nimium depreſſa objecta contemnunt. Mordeant tranquillè venenoſo dente opuſcula noſtra, illorum cavillationes libenter feram, quæ in me

ne capillum quidem mutare posſunt ; & quidquid clamitent, ſemper mihi manebit hæc conſolatio, in Botanicis primam glaciem fregiſſe, succeſſoresque meos hoc opus, ut cumque informe, tanquam baſim laborum suorum habituros eſſe.

F I N I S

COLLECTIONIS QUINTÆ.

